

DIAĽNICA D4 BRATISLAVA, JAROVCE – IVANKA SEVER

Návrh kompenzačných opatrení

NÁRODNÁ DIAĽNIČNÁ SPOLOČNOSŤ

Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava

DOPRAVOPROJEKT, a.s., Kominárska 2, 832 03 Bratislava

HBH Projekt spol. s r.o., Kabátnikova 216/5, 602 00 Brno

Banská Bystrica, júl 2014

Obsah

I. Základné údaje o navrhovateľovi.....	4
I.1. Názov	4
I.2. Identifikačné číslo.....	4
I.3. Sídlo	4
I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	4
I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno získať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a navrhovaných kompenzačných opatreniach	4
I.6. Informácia o tom, či návrh obsahuje informácie, ktorých zverejnenie nie je možné a prečo	4
II. Popis plánu alebo projektu	5
II.1. Názov plánu alebo projektu	5
II.2. Stručný popis plánu alebo projektu, ktorý ovplyvňuje lokalitu sústavy chránených území	5
II.3. Opis a lokalizácia všetkých aktivít a častí projektu s možným dosahom na biotopy európskeho významu, druhy európskeho významu, biotopy druhov európskeho významu, vtáky vrátane sťahovavých druhov a ich biotopy a celkovú koherenciu európskej sústavy chránených území	6
III. Posúdenie negatívnych účinkov	7
III.1. Názov a kód ovplyvnených lokalít sústavy chránených území.....	7
III.2. Predmet ochrany ovplyvnených lokalít sústavy chránených území.....	7
III.3. Ciele ochrany lokalít a najdôležitejšie prvky, ktoré prispievajú k integrite lokalít.....	12
III.4. Biotopy európskeho významu a druhy európskeho významu vrátane vtákov a ich biotopov, ktoré sú predmetom ochrany a prioritné biotopy európskeho významu, ktoré budú negatívne ovplyvnené	14
III.5. Spoločenská hodnota biotopov a druhov negatívne ovplyvnených plánom/projektom	18
III.6. Význam lokality pre biotopy a druhy podľa bodu 4, ktoré budú ovplyvnené	18
III.7. Opis očakávaných negatívnych účinkov, opis ich rozsahu, významu, veľkosti a ich lokalizácia	19
III.8. Možné kumulatívne dosahy a iné dosahy, ku ktorým by mohlo dôjsť v dôsledku kombinovaných opatrení posudzovaného plánu alebo projektu a iných plánov alebo projektov.....	21
III.9. Zmierňujúce opatrenia v rámci projektu	22
IV. Alternatívne riešenia	25
IV.1. Identifikácia a opis možných alternatívnych riešení vrátane nulovej možnosti	25
IV.2. Vyhodnotenie zvažovaných alternatív a odôvodnenie zvolenej alternatívy	27

V. Naliehavé dôvody vyššieho verejného záujmu	33
VI. Kompenzačné opatrenia	34
VI.1. Celkové ciele a jednotlivé ciele vo vzťahu k biotopom a druhom a ekologické procesy, ktoré je nutné kompenzovať. Dôvody, prečo sú navrhované opatrenia vhodné na kompenzáciu negatívnych účinkov	34
VI.2. Rozsah kompenzačných opatrení a ich lokalizácia vo vzťahu k lokalite negatívne ovplyvnenej plánom alebo projektom.....	34
VI.3. Identifikácia a lokalizácia oblastí, v ktorých sa majú uplatniť kompenzačné opatrenia a identifikácie vlastníckych, užívateľských a nájomných vzťahov na mieste uskutočnenie kompenzačných opatrení	35
VI.4. Popis miesta plánovaného uskutočnenia kompenzačných opatrení. Výskyt biotopov a druhov a ich stav ochrany, využitie územia pred umiestnením kompenzačných opatrení atď'	36
VI.5. Predpokladané výsledky, ako budú navrhované opatrenia kompenzovať negatívne účinky projektu alebo plánu na integritu lokality a ako umožnia zachovať súdržnosť území sústavy chránených území.....	41
VI.6. Časový harmonogram realizácie kompenzačných opatrení s uvedením informácie o tom, kedy sa očakáva dosiahnutie očakávaných výsledkov	41
VI.1. Zoznam požadovaných povolení na realizáciu kompenzačných opatrení podľa osobitných predpisov, ak budú potrebné, subjekty zodpovedné za ich získanie a predbežné súhlasy vlastníkov pozemkov na mieste plánovaných kompenzačných opatrení s ich realizáciou.....	42
VI.7. Náklady a spôsob financovanie navrhovaných kompenzačných opatrení.....	42
VI.8. Subjekty zodpovedné za realizáciu kompenzačných opatrení	42
VI.10.. Plán monitoringu úspešnosti kompenzačných opatrení vrátane návrhu predpokladaných nápravných opatrení s uvedením subjektov zodpovedných za ich realizáciu	43
IV.11. Podrobný realizačný projekt kompenzačných opatrení.	43

Prílohy:

Príloha č. 1: Harmonogram realizácie kompenzačných opatrení

Príloha č. 2: Podrobný realizačný projekt kompenzačných opatrení

Príloha č. 3: Inštitúty ochrany prírody

Príloha č. 4: Mapa kompenzačných opatrení

Príloha č. 5: Prehľadná situácia vplyvov a zmierňujúcich opatrení

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. Názov

Národná diaľničná spoločnosť, a.s.

I.2. Identifikačné číslo

35 919 001

I.3. Sídlo

Mlynské nivy 45, 821 09 Bratislava

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Pavol Kováčik, PhD., MBA

investičný riaditeľ a podpredseda predstavenstva,
Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava,
tel.: 02/58311111

I.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno získať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a navrhovaných kompenzačných opatreniach

Ing. Anna Holásková

NDS, a.s. Bratislava
Mlynské Nivy 45
821 09 Bratislava
anna.holaskova@ndsas.sk

Ing. Tomáš Pollák.

NDS, a.s. Bratislava
Mlynské Nivy 45
821 09 Bratislava
tomas.pollak@ndsas.sk

I.6. Informácia o tom, či návrh obsahuje informácie, ktorých zverejnenie nie je možné a prečo

Projekt neobsahuje žiadne informácie, ktoré nie je možné zverejniť.

II. POPIS PLÁNU ALEBO PROJEKTU

II.1. Názov plánu alebo projektu

Diaľnica D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever

II.2. Stručný popis plánu alebo projektu, ktorý ovplyvňuje lokalitu sústavy chránených území

Stavba „Diaľnica D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever“ začína napojením na existujúcu diaľnicu D2 v MÚK „Jarovce“, na území hl.m. SR Bratislava, v MČ BA – Jarovce. Diaľnica D4 je vedená v trase:

- **v úseku od km 0,000 - 4,851**, severne od Jaroviec v trase variantu „E“ – zeleného (v zmysle odporúčania MŽP SR v Záverečnom stanovisku procesu EIA č. 318/2010-3.4/ml z 28.9.2011), mimoúrovňovo mostmi ponad cestu III/2046, ponad železničnú trať Bratislava – Rusovce a nad preložkou cesty I/2 v MÚK „Rusovce“, ďalej mostom ponad Jarovecké rameno, výhľadovou veslárskou dráhou a ponad rieku Dunaj, ďalej na ľavom brehu Dunaja estakádou cez chránené územie európskeho významu SKÚEV 0295 Biskupické Luhy (Natura 2000), mimo PR Gajc. Negatívne dopady prechodu diaľnice D4 cez toto územie budú eliminované vedením diaľnice na estakáde (celková dĺžka estakády je 3 152 m).
- **v úseku od km 4,851 – 8,500** trasa diaľnice D4 prechádza z variantu „E“ – zeleného do variantu „C“ – červeného (v zmysle odporúčania MŽP SR v Záverečnom stanovisku procesu EIA č. 318/2010-3.4/ml z 28.9.2011), pričom obchádza ťažobný priestor štrkopieskov Podunajské Biskupice z južnej a z východnej strany. V km 6,736 D4 mimoúrovňovo podcestím križuje plánovanú rýchlostnú cestu R7 v MÚK „Ketelec“ a v km 7,962 podcestím prístupovú cestu k horárni Topoľové. Trasa diaľnice D4 je oproti pôvodnej trase, posudzovanej v procese EIA, v zmysle odporúčaní Záverečného stanoviska procesu EIA č. 5461/07-7.3/ml pre R7 Bratislava – Dunajská Lužná z 9.5.2009, v MÚK „Ketelec“ odsunutá o cca 235 m severnejšie, pričom umiestnenie diaľnice D4, rýchlostnej cesty R7 a tvar MÚK „Ketelec“ vychádza z modrého variantu (A2), odporúčaného v TŠ „Rýchlostná cesta R7 Bratislava Ketelec – Bratislava Prievoz a z riešenia navrhnutého v DÚR „Rýchlostná cesta R7 Bratislava – Dunajská Lužná“. Medzi km 8,300 až km 9,350 je navrhnuté veľké obojstranné odpočívadlo „Rovinka“.
- **v úseku od km 8,500 – 15,000** trasa diaľnice D4 pokračuje v trase variantu „C“ – červeného (v zmysle odporúčania MŽP SR v Záverečnom stanovisku procesu EIA č. 318/2010-3.4/ml z 28.9.2011) v k.ú. Podunajské Biskupice, kde mimoúrovňovo nadcestím križuje starú dunajskú hrádzu (kultúrna a technická pamiatka), cestu I/63 v MÚK „Rovinka“ medzi Podunajskými Biskupicami a obcou Rovinka, areál Strabag-u, a.s. obchádza z južnej strany, mimoúrovňovo mostom križuje železničnú trať Bratislava – Dunajská Streda, mimoúrovňovo podcestím križuje Vinohradnícku ulicu medzi Podunajskými Biskupicami a obcou Miloslavov. V km 14,500 sa v budúcnosti plánuje vybudovať mimoúrovňovú križovatku „Podunajské Biskupice“ (D4 s R1). Ďalej trasa diaľnice D4 pokračuje západne od obce Most pri Bratislave.
- **v úseku od km 15,000 – 22,590076** trasa diaľnice D4 pokračuje v trase variantu „C“ – červeného (v zmysle odporúčania MŽP SR v Záverečnom stanovisku procesu EIA č. 318/2010-3.4/ml z 28.9.2011), s upresnením smerového vedenia diaľnice D4 podľa odporúčaného variantu v TŠ „Diaľnica D4 Bratislava, km 15,0 – križovatka Ivanka sever – križovatka Rača“ (spracovalo v 10.2012 Združenie „D4 Bratislava, Jarovce – Rača“) na podkladoch geodetického zamerania terénu, pri rešpektovaní ochranných pásiem

a záujmov letiska M.R.Štefánika. Trasa diaľnice D4 pokračuje západne od obce Most pri Bratislave, kde v MÚK „Most pri Bratislave“ mimoúrovňovo križuje cestu II/572, mostom križuje rieku Malý Dunaj zo západu obchádza štrkovisko Zelená voda, obchádza letisko M.R.Štefánika, pokračuje v súbehu so Šúrsnym kanálom západne od obce Ivanka pri Dunaji, mimoúrovňovo križuje cestu I/61 Bratislava – Senec v MÚK „Ivanka – západ“, mimoúrovňovo mostom križuje železničnú trať Bratislava - Štúrovo a končí v MÚK „Ivanka – sever“, napojením na existujúcu diaľnicu D1, pričom diaľnica D4 je vedená popod existujúcu D1.

Celková dĺžka riešeného úseku je 22,590 076 km.

II.3. Opis a lokalizácia všetkých aktivít a častí projektu s možným dosahom na biotopy európskeho významu, druhy európskeho významu, biotopy druhov európskeho významu, vtáky vrátane sťahovavých druhov a ich biotopy a celkovú koherenciu európskej sústavy chránených území

V úseku od km cca 2,600 až 5,300 bude stavba prechádzať územím lokalít sústavy Natura 2000 (km 2,674 – 4,584 cez CHVÚ Dunajské Luhy, km 4,584 – 5,320 cez ÚEV Biskupické luhy). Celé chránené územie prechádza na estakáde dĺžky 3152 m, príslušné úseky diaľnice D4 sú vedené v násype, resp. na menších mostných objektoch.

V úseku prechodu cez chránené územia budú pod estakádou zlikvidované lesné biotopy a vyrúbané stromy v nevyhnutnom rozsahu (dočasný záber stavby) vrátane brehových porastov, ďalej dôjde k záberu trávnych porastov a záberu poľnohospodárskej pôdy.

Okrem samotných záberov potrebných plôch bude výstavba a prevádzka diaľnice znamenať nový prírastok emisného zaťaženia územia a rušenie v podobe hluku a ľudských aktivít spojených hlavne s výstavbou diaľnice.

Súčasťou zámeru je aj prepojenie ľavobrežnej a pravobrežnej cyklotrasy pomocou mostov na D4, čo so sebou prinesie nárast turistických aktivít aj na ľavom brehu Dunaja, teda do oblasti, ktorá nebola doposiaľ intenzívnejšie využívaná, z dôvodu horšej dostupnosti než pravá strana rieky. Tým sa automaticky zvýši aj rušivý vplyv na okolitú oblasť.

Vodné plochy pod mostmi budú dotknuté iba v mieste výstavby pilierov vo vodnom toku (s umiestnením pilierov priamo do vodného toku sa ráta iba v hlavnom toku Dunaja).

Všetky vyššie menované aktivity človeka v súvislosti s diaľnicou D4 ako samotná výstavba a prevádzka diaľnice a rozvoj turistických aktivít v území budú znamenať nové vplyvy v území, v rátať dopadov na celkovú koherenciu európskej sústavy chránených území.

Tieto aktivity je možno zhrnúť nasledovne:

- priamy záber biotopov
- ovplyvnenie využívania hniezdnych a potravných biotopov, či iného využívania územia dotknutých predmetov ochrany vplyvom hluku a emisiami pochádzajúcimi z diaľnice
- nárast turistických aktivít v území zvýšením rozsahu cyklotrás a ich vzájomného prepojenia s čím bude spojený nárast hlučnosti a priameho ovplyvňovania predmetov ochrany (vedome či nevedome usmrčovanie jedincov, priame či nepriame zásahy do biotopov)

III. POSÚDENIE NEGATÍVNYCH ÚČINKOV

III.1. Názov a kód ovplyvnených lokalít sústavy chránených území

Na základe identifikovaných vstupov a výstupov zámeru, na základe situovania zámeru v území a na základe ďalších podstatných charakteristík územia boli, ako dotknuté, zvolené nasledujúce Územia európskeho významu (ďalej tiež ÚEV) a Chránené vtáčie územie (ďalej tiež CHVÚ):

CHVÚ Dunajské luhy (SKCHVU007)

ÚEV Biskupické luhy (SKUEV0295)

CHVÚ Sysľovské polia (SKCHVU029)

ÚEV Ostrovné lúčky (SKUEV0269)

CHVÚ Malé Karpaty (SKCHVU014)

ÚEV Bratislavské luhy (SKUEV0064)

V širšom okolí zámeru sa nachádzajú ďalšie ÚEV, ktoré však boli posúdené ako zámerom neovplyvnené. Dôvodom je najmä vzdialenosť lokalít od zámeru vzťahovaná na predmety ochrany, pre ktorých ochranu boli tieto lokality sústavy Natura 2000 vyhlásené a veľkosť ich teritórií (teda zváženie možnosti výskytu predmetu ochrany v blízkosti zámeru, či iný druh ovplyvnenia zámerom).

Jedná sa o tieto lokality:

ÚEV Hrušov (SKUEV0270)

ÚEV Šúr (SKUEV0279)

ÚEV Homol'ské Karpaty (SKUEV0104)

III.2. Predmet ochrany ovplyvnených lokalít sústavy chránených území

CHVÚ Dunajské luhy

Tab. 1: V CHVÚ sú predmetom ochrany nasledujúce druhy vtákov:

Slovenský názov	Odborný názov	Predpokladaný počet hniezdiacich párov ¹			Počet zimujúcich jedincov v SR ²
		v CHVÚ	v SR	v EU (tis.)	
bocian čierny	<i>Ciconia nigra</i>	4 - 6	400 - 600	7,8 - 12	0 - 2
brehuľa hnedá	<i>Riparia riparia</i>	180 - 420	10 – 20 tis.	5400 - 9500	0
bučičík močiarny	<i>Ixobrychus minutus</i>	12 - 34	200 - 400	60 – 120	0
čajka čiernohlavá	<i>Larus melanocephalus</i>	30 - 70	50 - 125	120 - 320	0

¹Reporting čl. 12 v 1.1, Databáza, citováno 4.2.2014. Dostupné na: <https://www.sopsr.sk/reporting/2012/>,
Evropská agentura ochrany přírody, citováno 4.2. 2014. Dostupné na:
<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=SKCHVU007>

² Reporting čl. 12 v 1.1, Databáza, citováno 4.2.2014. Dostupné na: <https://www.sopsr.sk/reporting/2012/>

haja tmavá	<i>Milvus migrans</i>	5 - 6	15 - 20	64 - 100	0
hlaholka severská	<i>Bucephala clangula</i>	0	0	490 - 590	9000
hrdzavka potápavá	<i>Netta rufina</i>	7 - 18	10 - 40	27 - 59	0 - 10
chochlačka sivá	<i>Aythya ferina</i>	0	500 - 1000	210 - 440	6300 - 6900
chochlačka vrkočatá	<i>Aythya fuligula</i>	0	250 - 500	730 - 880	25000 - 27000
kačica chrapľavá	<i>Anas querquedula</i>	1 - 7	100 - 200	390 - 590	0 - 30
kačica chriplľavá	<i>Anas strepera</i>	12 - 21	50 - 80	60 - 96	0 - 240
kalužiak červenonohý	<i>Tringa totanus</i>	3 - 8	35 - 70	280 - 610	0
kaňa močiarna	<i>Circus aeruginosus</i>	7 - 16	1000 - 1500	93 - 140	0
ľabtuška poľná	<i>Anthus campestris</i>	4 - 6	200 - 250	1000 - 1900	0
orliak morský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1 - 4	10 - 14	5 – 6,6	40 - 80
potápač biely	<i>Mergellus albellus</i>	0	0	8,1 - 17	100 - 700
rybár riečny	<i>Sterna hirundo</i>	110 - 240	810 - 815	270 - 570	0
rybárik riečny	<i>Alcedo atthis</i>	20 - 45	700 - 1300	79 - 160	700 - 1400
volavka striebřistá	<i>Egretta garzetta</i>	2 - 5	0 - 30	68 - 94	0

ÚEV Biskupické luhy

ÚEV Biskupické luhy bolo vyhlásené za účelom ochrany nasledujúcich predmetov ochrany:

Biotop (* označuje prioritný biotop)

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition

6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)

91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy

91H0* Teplomilné panónske dubové lesy

Druh (* označuje prioritný druh)

hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*)

kunka červenobruchá (*Bombina bombina*)

roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*)

hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*)

hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*)

bobor vodný (*Castor fiber*)

hraboš severský panónsky* (*Microtus oeconomus mehelyi*)

CHVÚ Sysľovské polia

Tab. 2: V CHVÚ sú predmetom ochrany nasledujúce druhy vtákov:

Slovenský názov	Odborný názov	Predpokladaný počet hniezdiacich párov ³			Počet zimujúcich jedincov v CHVÚ	Počet zimujúcich jedincov v SR
		v CHVÚ	v SR	v EU (tis.)		
drop fúzatý	<i>Otis tarda</i>	3-5	10	31 - 36	100	150 - 200
hus bieločelá	<i>Anser anabifrons</i>	0	0	62 - 72	1500	3700 – 4600
hus siatinná	<i>Anser fabalis</i>	0	0	140	2500	2500
sokol červenonohý	<i>Falco vespertinus</i>	5 - 20	5 - 20	26 - 39	0	0

ÚEV Ostrovné lúčky

ÚEV Ostrovné lúčky bolo vyhlásené za účelom ochrany nasledujúcich predmetov ochrany:

Biotopy (* označuje prioritný biotop)

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

6210 Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)

91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druh

plocháč červený (*Cucujus cinaberinus*)

vážka (*Leucorrhinia pectoralis*)

roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)

fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*)

hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*)

hrúz bielo plutvý (*Gobio albiguttatus*)

hlaváč bielo plutvý (*Cottus gobio*)

hrebenáčka vysoká (*Gymnocephalus baloni*)

kolok vretenovitý (*Zingel streber*)

lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*)

kunka červenobruchá (*Bombina bombina*)

mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*)

netopier obyčajný (*Myotis myotis*)

bobor vodný (*Castor fiber*)

³ <http://natura2000.eea.europa.eu> (citované 17.3.2014) – údaje z 10/2012,

CHVÚ Malé Karpaty

Tab. 3: V CHVÚ sú predmetom ochrany nasledujúce druhy vtákov:

Slovenský názov	Odborný názov	Predpokladaný počet hniezdiacich párov ⁴			Počet zimujúcich jedincov v SR
		v CHVÚ ⁵	v SR	v EU (tis.)	
sokol rároh	<i>Falco cherug</i>	4	19 - 45	360 - 540	10 - 25
včelár lesný	<i>Pernis apivorus</i>	40	900 - 1300	110 - 160	0
d'ateľ prostredný	<i>Dendrocopos medius</i>	300	2500 - 4000	140 - 310	4000 – 10000
d'ateľ bielochrbtý	<i>Dendrocopos leucotos</i>	60	1500 - 2500	180 - 550	3000 - 6000
d'ateľ hnedkavý	<i>Dendrocopos syriacus</i>	50	1500 - 2500	530 - 1100	2500 - 5000
d'ateľ čierny	<i>Dryocopus martius</i>	60	1500 - 2500	740 - 1400	4500 - 6500
výr skalný	<i>Bubo bubo</i>	13	300 - 400	19 - 38	700 - 1000
bocian čierny	<i>Ciconia nigra</i>	6	400 - 600	7,8 - 12	0 - 2
lelek lesný	<i>Caprimulgus europaeus</i>	15	1000 - 2000	470 - 1000	0
sokol sťahovavý	<i>Falco peregrinus</i>	3	120 - 150	12 - 25	5 - 10
muchárik bieločrý	<i>Ficedula albicollis</i>	3900	70000 - 150000	1400 - 2400	0
muchárik červenohrdlý	<i>Ficedula parva</i>	500	5000 – 10000	1200 - 10000	0
strakoš červenochrbtý	<i>Lanius collurio</i>	1400	65000 - 130000	6300 - 13000	0
žlna sivá	<i>Picus canus</i>	100	1500 - 2000	180 - 320	3500 - 6000
penica jarabá	<i>Sylvia nisoria</i>	250	3000 - 6000	460 - 1000	0
prepelica poľná	<i>Coturnix coturnix</i>	50	2000 - 6000	730 - 2400	0
krutihlav hnedý	<i>Jynx torquilla</i>	400	2500 - 4000	580 - 1300	0
muchar sivý	<i>Muscicapa striata</i>	1000	65000 - 150000	6000 - 19000	0
žltouchvost lesný	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	600	10000 - 15000	6800 - 16000	0
prhľaviar čiernohlavý	<i>Caxicola torquata</i>	1000	30000 - 50000	2000 - 4600	0
hrdlička poľná	<i>Streptopelia turtur</i>	600	15000 - 30000	3500 - 7200	0
orol kráľovský	<i>Aquila heliaca</i>	3	35 - 40	850 - 1400	20 - 50

⁴ <http://atlas.vtaky.sk>, Kopecká (2011), <http://natura2000.eea.europa.eu>, Reporting čl. 12 v 1.1, Databáza, citované 4.2.2014. Dostupné na: <https://www.sopsr.sk/reporting/2012/>

⁵ údaje z roku 2005

ÚEV Bratislavské luhy

ÚEV Bratislavské luhy bolo vyhlásené za účelom ochrany nasledujúcich predmetov ochrany:

Biotopy (* označuje prioritný biotop)

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*

3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek

Druh:

plocháč červený	(<i>Cucujus cinnaberinus</i>)
hlaváč bieloplutvý	(<i>Cottus gobio</i>)
kunka červenobruchá	(<i>Bombina bombina</i>)
priadkovec trnkový	(<i>Eriogaster catax</i>)
roháč obyčajný	(<i>Lucanus cervus</i>)
ohniváček veľký	(<i>Lycaena dispar</i>)
uchaňa čierna	(<i>Barbastella barbastellus</i>)
netopier obyčajný	(<i>Myotis myotis</i>)
netopier pobrežný	(<i>Myotis dasycneme</i>)
lopatka dúhová	(<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
modráčik krvavcový	(<i>Maculinea teleius</i>)
korýtko riečne	(<i>Unio crassus</i>)
kolok vretenovitý	(<i>Zingel streber</i>)
hrúz Kesslerov	(<i>Gobio kessleri</i>)
mora Schmidtova	(<i>Dioszeghyana schmidtii</i>)
mlynárik východný	(<i>Leptidea morsei</i>)
vážka	(<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
hrebenačka vysoká	(<i>Gymnocephalus baloni</i>)
hrúz bieloplutvý	(<i>Gobio albipinnatus</i>)
mlok dunajský	(<i>Triturus dobrogicus</i>)
hnedáček chrastavcový	(<i>Euphydryas aurinia</i>)
potápnik	(<i>Graphoderus bilineatus</i>)
pĺž zlatistý	(<i>Sabanejewia aurata</i>)
bobor vodný	(<i>Castor fiber</i>)

III.3. Ciele ochrany lokalít a najdôležitejšie prvky, ktoré prispievajú k integrite lokalít

CHVÚ Dunajské luhy

- **zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov** bociana čierneho, brehule hnedej, bučiačika močiarného, čajky čiernohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chriplavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečného, rybárka riečného, volavky striebristej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
- **zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania.** Jedná sa najmä o tieto druhy: kalužiak riečny, kačica ostrochvostá, kačica lyžičiarka, kačica chrapkavá, kačica hvízdavá, kačica divá, kačica chriplavá, hus bieločelá, hus divá, hus siatinná, volavka popolavá, chochlačka sivá, chochlačka vrkočatá, chochlačka morská, chochlačka bielooká, hlaholka severská, labuť spevavá, labuť hrbozobá, volavka biela, lyska čierna, močiarnica mekotavá, sliepočka zelenonohá, potáplica severská, potáplica štíhlozobá, čajka bielohlavá, čajka sivá, čajka smejivá, močiarnica tichá, turpan tmavý, turpan čierny, potápač biely, potápač veľký, potápač dlhozobý, hrdzavka potápavá, kormorán veľký, potápka chochlatá, potápka červenokrká, potápka čiernokrká, chraštíel vodný, potápka hnedá, kalužiak perlavý.

Územie reprezentuje hlavný tok rieky Dunaj a jej ľavý breh s lužnými lesmi. Dostatok prirodzených vodných biotopov (vodných tokov, močiarov), ale aj umelých vodných nádrží poskytuje dobré predpoklady pre hniezdenie volavky striebristej (*Egretta garzetta*), bučiačika močiarného (*Ixobrychus minutus*), rybára riečného (*Sterna hirundo*), kačice chrapľavej (*Anas querquedula*), kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*). Prítomnosť lesných biotopov, zvlášť vysokokmenných porastov, s výskytom hniezdísk orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*) a haje tmavej (*Milvus migrans*) ešte viac znásobuje hodnotu chráneného vtáčieho územia.

ÚEV Biskupické luhy

- **ochrana biotopov európskeho významu:** Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0), Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0) a druhov európskeho významu: fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), Dioszeghyana schmidtii, hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a bobor vodný (*Castor fiber*).

Okrem typických lužných lesov sú tu predmetom ochrany tiež karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, teplomilné panónske dubové lesy, prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody, suchomilné trávno-bylinné a krovinové porasty na vápnom podloží. Kontrast veľmi vlhkých a veľmi suchých biotopov na pomerne malej ploche je tu predpokladom pre obrovskú druhovú pestrosť rastlínstva a živočíšstva s výskytom mnohých vzácnych a ohrozených druhov.

CHVÚ Sysľovské polia

- **zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov** dropa fúzatého, husi bieločelej, husi siatinnej, sokola červenonohého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania

Územie predstavuje panónsky typ nížiny zastúpený prevažne agrocenózami a riedkymi pásmi vetrolamov a krovín, zväčša sekundárnymi xerothermnými až semixerothermnými druhovo bohatými trávno-bylinnými spoločenstvami na sprašiach a naplaveninách rieky Dunaj. Trsnaté druhy tráv a zapojený vegetačný kryt udávajú vzhľad biotopu, ktorý na úhorových plochách polí pripomína lúčne spoločenstvá. Prevažná časť územia je však poľnohospodársky intenzívne využívaná – cieľovými plodinami sú prevažne kultúry obilnín, porasty lucerny, slnečnice a repky olejnej. Vetrolamové pásy a kroviny sú tvorené predovšetkým agátom, pajaseňom žliazkatým, javorom poľným, divou hruškou a bazou.

ÚEV Ostrovné lúčky

- **ochrana biotopov európskeho významu:** Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (6210), Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a druhov európskeho významu: fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), vážka (*Leucorrhinia pectoralis*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), bobor vodný (*Castor fiber*) a netopier obyčajný (*Myotis myotis*).

Územie európskeho významu Ostrovné lúčky zahŕňa zachované fragmenty pôvodne rozsiahlych lužných lesov popri toku Dunaja, lokalizované na jeho pravom brehu v blízkosti Rusoviec a Čunova. Na pomerne malom území sa tu striedajú biotopy mäkkého a tvrdého lužného lesa, stojatých vôd a ramien – v ostrom kontraste s veľmi vzácnymi suchomilnými trávnatými spoločenstvami. Takéto suché miesta sú lokalizované na miestach mohutných naplavenín štrku, siahajúcich vysoko nad hladinu podzemnej vody.

CHVÚ Malé Karpaty

- **zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov** sokola rároha, včelára lesného, d'atľa prostredného, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, d'atľa bielochrbtého, d'atľa hnedkavého, d'atľa čierneho, sokola sťahovavého, muchárika bielokrkeho, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltouchvosta lesného, prhl'aviara čiernohlavého, hrdličky poľnej a orla kráľovského a **zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.**

V CHVÚ Malé Karpaty sú rozšírené prevažne lesné biotopy v rozpätí 1. vegetačného (dubový) až 4. vegetačného stupňa (bukový). Trávno-bylinné porasty, ako aj kriačtinové spoločenstvá, zaberajú nevelké výmery v okrajových častiach územia a v dolinách lesných komplexov. Do CHVÚ boli zaradené aj časti vinogradov prevažne na úpätí východných svahov Pezinských Karpát. Osobitný biotop vtákov predstavujú početné skalné útvary so skalnými stenami v hrebeňovej časti Pezinských Karpát.

ÚEV Bratislavské luhy

- **ochrana biotopov európskeho významu:** Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion* (3260), Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo

ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150) a druhov európskeho významu: zeler plazivý (*Apium repens*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), potápnik (*Graphoderus bilineatus*), hnedáček chrastavcový (*Euphydryas aurinia*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), očkáň rašelinový (*Coenonympha oedippus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), kováček fialový (*Limoniscus violaceus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), babôčka (*Nymphalis vaualbum*), mlynárík východný (*Leptidea morsei*), vážka (*Leucorrhinia pectoralis*), *Dioszeghyana schmidtii*, *Bolbelasmus unicornis*, hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), bobor vodný (*Castor fiber*) a uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*).

Územie je pokryté hodnotnými porastmi vŕbovo-topoľových a dubovo-brestovo-jaseňových lužných lesov s výskytom mnohých starých stromov jedinečnej ekologickej hodnoty. Lesné hospodárstvo sa tu realizovalo len v obmedzenej miere. Okrem samotných lužných lesov tu nájdeme aj pozostatky lesostepí či významné rastlinné spoločenstvá stojatých vôd a vodných tokov.

III.4. Biotopy európskeho významu a druhy európskeho významu vrátane vtákov a ich biotopov, ktoré sú predmetom ochrany a prioritné biotopy európskeho významu, ktoré budú negatívne ovplyvnené

(uvedie sa napríklad ich reprezentatívnosť, prípadne ich stav ochrany podľa § 65 ods. 1 písm. o) zákona, stupeň izolácie a ich úlohy a funkcie v rámci danej lokality)

Dotknuté predmety ochrany, na ktoré bol, v rámci primareného posúdenia podľa ustanovení článkov 6 (3) a 6 (4) smernice rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, preukázaný významne negatívny vplyv, sú z vyššie menovaných druhov tri druhy vtákov. A to **haja tmavá** (*Milvus migrans*), **orliak morsky** (*Heliaeetus albicilla*) a **bocian čierny** (*Ciconia nigra*), ktoré sú prementom ochrany CHVÚ Dunajské luhy (SKCHVU007).

Haja tmavá (*Milvus migrans*)

Na Slovensku obýva predovšetkým pahorkatiny, široké údolia medzi pohoriami, ale aj lužné lesy a nižšie pohoria. Oblubuje lesnatú krajinu prestúpenú voľnými plochami (polia, lúky), takmer vždy v blízkosti vôd, veľkých riek alebo vodných nádrží.

Európske haje tmavé sú prelietavé až sťahovavé. Zriedkavo môžu prezimovať v blízkosti hniezdiska, prípadne tiahnuť len do južnej Európy. Väčšinou však zimujú v rovníkovej až južnej Afrike. Výrazné ťahové cesty sú Gibraltar a Blízky východ. Len málo vtákov tiahne cez Taliansko. Na zimoviská odlietajú skoro, zväčša už v druhej polovici augusta, vracajú sa v prvej polovici apríla.

Na Slovensku i v celej Európe hniezdi jednotlivo, výnimočne semikoloniálne. Často hniezdi v kolóniách iných vtákov, alebo v ich blízkosti - volaviek popolavých, bocianov bielych. Páry sú asi trvalé a na hniezdiská priletujú oba vtáky spolu. Po prilete predvádzajú svadobné lety. Ich súčasťou je, že sa vtáky vysoko vo vzduchu zachytávajú pazúrami a padajú spolu takmer až k zemi, pričom sa okolo seba otáčajú. Hniezda si stavajú na stromoch. Často používajú staré hniezda iných vtákov volaviek, kormoránov, vrán, bocianov a podobne. Vo výstelke hniezd sa okrem rastlinného materiálu často objavujú aj kusy papiera, handier, umelých hmôt, špagáty a podobne. Vajíčka začínajú znášať koncom apríla, začiatkom mája. Ich počet je 2-3 a znášané sú v intervale 2-3 dní. Inkubácia začína pred znesením posledného vajca. Na sedení sa podieľajú obaja rodičia, samica viac. Zahrievanie trvá 28-32 dní. Počas sedenia nosí samec samici potravu. Najslabšie mláďa býva staršími potlačované a niekedy hynie. Na hniezde zostávajú 42-46 dní. U nás vyletujú zväčša v priebehu júla. Pohlavnú dospelosť dosahujú vo veku najmenej 2 roky. S rodičmi sa môžu zdržovať v hniezdnom teritóriu aj ďalší rok, pričom nie sú odháňané.

Haja tmavá sa živí rôznou potravou. V blízkosti vôd prevažujú v potrave ryby. Inde môžu prevažovať cicavce, najmä drobné hlodavce, alebo vtáky. Menej loví aj obojživelníky, najmä žaby a plazy. Vysoký podiel môže tvoriť hmyz. Je o nej dobre známe, že často okráda o potravu iné druhy vtákov, najmä dravce. Často zbiera živočíchy zrazené na cestách. Tam, kde žije v mestách, alebo v ich blízkosti, živí sa zväčša odpadkami. Veľmi často požíra zdochliny. Potravu môžu zbierať aj za letu z vodnej hladiny.

Dotknuté územie využíva časť jeho hniezdnej populácie Slovenska, ktorá okrem iného využíva aj lužné lesy riek Moravy a Latorice, Borskú nížinu, Podunajskú a Východoslovenskú rovinu. Potravné teritórium môže byť podľa miestnych podmienok pomerne veľké, od hniezda až päť kilometrov aj viac. Početnosť hniezdnej populácie v rámci celej SR sa v roku 1999 odhadovala na 40 – 60 párov, dlhodobý populačný trend ukazuje jej výrazný pokles.

V časti CHVÚ dotknutom výstavbou diaľnice D4 hniezdilo v minulosti (1970 - 1990) každoročne viacero párov, v 90. rokoch 20. storočia ich počet poklesol, hniezdenie však ešte bolo pravidelné (1-3 páry). V súčasnosti hniezdi už len nepravidelne, vyskytuje sa však každoročne. Ústup počtu hniezdiacich párov bol veľmi výrazný na celom našom úseku Dunaja (napr. v roku 2009 v celom CHVÚ iba 2 páry, v roku 2011 už žiadny pár v celom

CHVÚ), resp. na celom Slovensku a haja tmavá patrí medzi naše najohrozenejšie druhy vtákov.

Hodnotenie stavu druhu z hľadiska ochrany podľa článku 12 smernice 2009/147/ES - nepriaznivý (U2).

Úloha a funkcia v rámci danej lokality – predátor.

Orliakorský (*Haliaeetus albicilla*)

U nás žije v blízkosti veľkých riek a vodných nádrží, s dostatkom rýb a vodných vtákov. V blízkosti musia byť staré lesy s veľkými stromami.

Dospelé vtáky zo stredoeurópskej oblasti sú väčšinou stále a zimu trávia v blízkosti hniezdiska. Mladé vtáky sú potulné až sťahovavé a zimujú v západnej, alebo južnej Európe. Severské vtáky sú sťahovavé a môžu u nás zimovať.

Páry orliakov sú stále po mnoho rokov a väčšinou sa rozpadajú len po smrti niektorého z partnerov. Hniezdi pomerne skoro, zásnubné lety a stavba hniezda začínajú už koncom decembra. Súčasťou svadobných letov je chytanie sa pazúrami vo vzduchu, sprevádzané hlasným volaním. Hniezdi na vysokých mohutných stromoch, najčastejšie na topoľoch, bukoch a boroviciach. Na hniezdo musí byť dobrý prílet. Počas hniezdenia je citlivý na vyrušovanie. Hniezdo je veľmi veľké. Väčšinou má pár v teritóriu niekoľko hniezd, ktoré striedavo používa. 1-3 vajíčka znáša samica už v druhej polovici februára, alebo začiatkom marca. Inkubácia trvá 36-40 dní. Sedí hlavne samica, na krátko striedaná samcom. Hniezdna starostlivosť trvá 80-90 dní. Ešte aspoň dva mesiace po vyletení sú mláďatá potravne plne závislé na rodičoch, ktorí ich kŕmia. Pohlavnú dospelosť dosahuje až približne vo veku 5 rokov.

Potravná skladba orliaka je pestrá. Najväčšiu časť jeho potravy tvoria ryby, nasledované malými až stredne veľkými cicavcami a najrozličnejšími druhmi vtákov. Často požíra aj zdochliny, najmä v zime.

Orliak hniezdil na slovenskej strane Dunaja do polovice 60-tych rokov. Jeho vymiznutie na Slovensku po tomto období súvisí s celkovým poklesom európskej populácie v 60-tych a 70-tych rokoch, ako dôsledok prílišnej chemizácie prostredia, ale aj ako dôsledok priameho prenasledovania človekom - odstrel, zber vajíčok, chytanie do klepcov, sokoliarstvo. Od 80-tych rokov sa začala populácia zväčšovať a čoraz častejšie sa objavovali orliaky aj u nás, predovšetkým v zimnom období. Prvé dva páry zahniezdili na našom území opäť po viac než 30 rokoch v roku 1998.

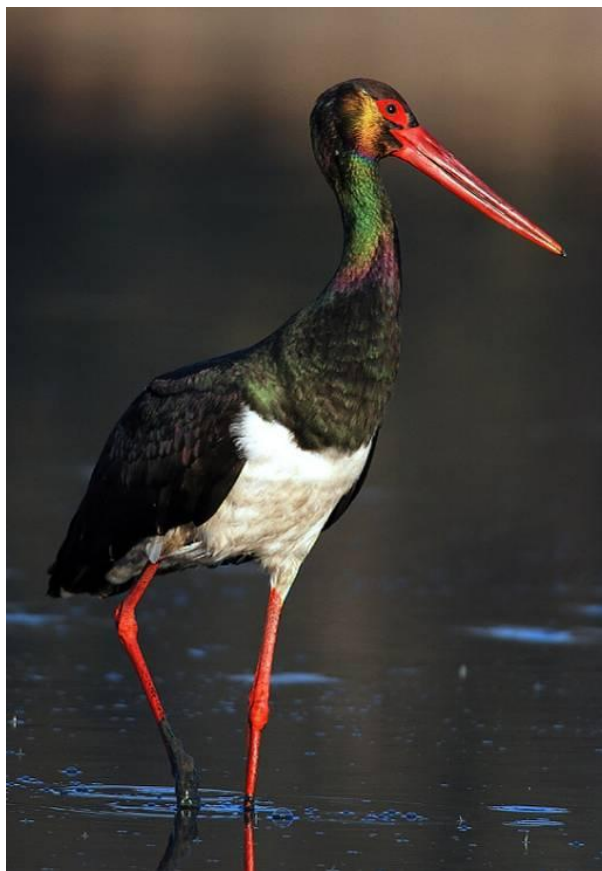
Okrem Dunaja hniezdi pri Morave a pri Zemplínskej Šírave, pri Latorici vo všetkých prípadoch na stromoch v počte asi 6 párov. Stálym zimoviskom orliaka je územie v úseku riek Dunaj a Morava v hraničných oblastiach s Maďarskom, Rakúskom a Českou republikou. Zimuje na Váhu, Hrone a ďalších vodných tokoch, ktoré v zime nezmrazia. Početnosť zimujúcej populácie je podstatne vyššia ako hniezdna populácia, odhaduje sa, že u nás zimuje okolo 60 - 80 jedincov.

Súčasná populácia orliaka morského v CHVÚ Dunajské luhy sú 4 páry (2006-2011). Ide o najväčšie hniezdisko druhu na Slovensku a hniezdi tu väčšina slovenskej populácie orliaka (Bohuš et al. 2009). V území priamo dotknutom výstavbou diaľnice D4 hniezdi momentálne (2009 - 2011) jeden pár.

Hodnotenie stavu druhu z hľadiska ochrany podľa článku 12 smernice 2009/147/ES - priaznivý (FV).

Úloha a funkcia v rámci danej lokality – predátor.

Bocian čierny (Ciconia nigra)

St'ahovavý druh, prilieta v marci až apríli, odlieta v auguste, alebo až v septembri. Obýva lesy, rovnako lužné ako listnaté, zmiešané či ihličnaté, od nížin do výšky asi 1000 m n. m. Obdobie rozmnožovania je od apríla do augusta.

Bociany čierne hniezdia samotársky. Hniezdo z konárov a vetvičiek je ukryté v korunách vysokých stromov, najmä listnatých, alebo postavené na neprístupných skalách. Obsadzujú aj staré hniezda veľkých dravých vtákov. Vo svojom teritóriu má pár niekoľko hniezd, ktoré počas rokov strieda. Hniezdo býva vo vrcholci suchého stromu, ale môže hniezdiť aj v strednej časti koruny pri kmeni, ak je dostatočný priestor pre prilety a odlety z boku. Plytké hniezdo je postavené z hrubých a suchých konárov uložených vo viacerých vrstvách. Býva naozaj veľké, pretože bociany čierne sa každý rok vracajú na to isté miesto a hniezdo stále opravujú a pristavujú. V strednej časti sú spevnené mačinou a pýrom. Horná časť je postavená z tenších konárikov a vystlaná

machom, suchou trávou, niekedy listím a srst'ou. V kotlinke hniezda možno niekedy nájsť papier, handry, či zemiakovú vňať. Od hniezd iných veľkých vtákov sa odlišuje podľa vrstevnatosti uvedených materiálov.

Loví ryby do veľkosti 25 cm, okrem nich aj vodný hmyz, žaby a mloky. V oblastiach s vlhkými lúkami sa živí prevažne koníkmi, okrem toho žabami, hlodavcami a mláďatami vtákov. Potravu získava do vzdialenosti 10 km od hniezda. Z nestráviteľných častí potravy sa bocianom v žalúdku tvoria chuchvalce, tzv. vývržky, ktoré vydávajú podobne ako sovy a dravce.

Na Slovensku žije v súčasnosti približne 400 až 600 párov tohto druhu. K najdôležitejším negatívnym vplyvom na tento druh u nás možno podobne ako pri predchádzajúcom druhu považovať exploatáciu nielen lužných lesov a ich okolia, ktorú zapríčiňuje lesné hospodárstvo, športové a rekreačné využívanie krajiny.

V rámci celého Slovenska sa bocian čierny vyskytuje v lete takmer na celom území, mimo severnej a západnej časti podunajskej nížiny.

V časti CHVÚ dotknutom výstavbou diaľnice D4 hniezdil v nedávnej minulosti 1 pár do roku 1995. V súčasnosti je hniezdna populácia v celom CHVÚ na historickom minime, v roku 2009 bolo zistené hniezdenie iba jedného páru. Napriek tomu sa bocian čierny vyskytuje v CHVÚ každoročne, vrátane oblasti ovplyvnenej navrhovanou činnosťou.

Hodnotenie stavu druhu z hľadiska ochrany podľa článku 12 smernice 2009/147/ES - priaznivý (FV).

Úloha a funkcia v rámci danej lokality – predátor.

III.5. Spoločenská hodnota biotopov a druhov negatívne ovplyvnených plánom/projektom

Výstavbou a prevádzkou diaľnice D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever budú významne negatívne ovplyvnené tri druhy vtákov (pozri tabuľku nižšie). Ich spoločenská hodnota je stanovená vo vyhláške č. 158/2014 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Tab. 4: Spoločenská hodnota významne negatívne ovplyvnených

Negatívne ovplyvnené druhy	Spoločenská hodnota jedinca
Haja tmavá (<i>Milvus migrans</i>)	4 610,00 €
Orliak morský (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	5 990,00 €
Bocian čierny (<i>Ciconia nigra</i>)	3 220,00 €

III.6. Význam lokality pre biotopy a druhy podľa bodu 4, ktoré budú ovplyvnené

(uvedie sa napríklad úloha lokalít v rámci Slovenskej republiky, biogeografického regiónu a území sústavy chránených území)

Diaľnica D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever prechádza cez CHVÚ v jej severnej časti, konkrétne v hornej časti Hrušovskej zdrže, v ktorej nie je trvalo zaplavená celá inundačná časť. Trvale zvýšený stav hladiny je v tejto časti iba v hlavnom koryte Dunaja a v jeho ramenách. V zaplavovanej časti sa nachádzajú porasty mäkkého a tvrdého lužného lesa, príp. nízinné kosené lúky.

Kompaktná časť lesných porastov lužného lesa na ľavom brehu Dunaja v širšom okolí zámeru diaľnice je relatívne málo atakovaná ľudskými aktivitami. Svojou rozlohou a druhovým zložením sú tieto lesné celky vhodným útočiskom (hlavne **hniezdnym biotopom**) pre plaché druhy vtákov (**bocian čierny, haja tmavá, orliak morský**), ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Dunajské luhy.

Bocian čierny (*Ciconia nigra*)

Obýva lesy v rámci CHVÚ, ktoré využíva na hniezdenie. Potravu si hľadá na okrajoch vodných plôch alebo vodných tokov, pokiaľ možno, kryté vegetáciou. Loví ryby do veľkosti 25 cm, okrem nich aj vodný hmyz, žaby a mloky. V častiach CHVÚ s vlhkými lúkami loví aj koníky, okrem toho žaby, hlodavce či mláďaťa vtákov. Potravu získava do vzdialenosti 10 km od hniezda. Vyhľadáva pokojné a skryté miesta, ľudským sídlam sa vyhýba. Hniezdi jednotlivo na stromoch.

Haja tmavá (*Milvus migrans*)

Kompaktný porast lužného lesa v dotknutom území je veľmi vhodný pre jeho výskyt a hniezdenie. Potravné teritórium môže byť podľa miestnych podmienok pomerne veľké, od hniezda až päť kilometrov aj viac.

Z tohto pohľadu zostáva teda dotknuté územie naďalej významnou lokalitou druhu a dá sa predpokladať, že keď podunajská populácia začne znovu narastať, bude obsadzovať bývalé teritória v dotknutom území.

Orliak morský (*Haliaeetus albicilla*)

Blízkosť veľké rieky a vodných nádrží, s dostatkom rýb a vodných vtákov v dotknutom území, tvoria jeho potravinovú základňu. Existencia starých lesov s veľkými stromami je vhodná pre jeho hniezdenie.

Ďalej je územie okolo Dunaja stálym zimoviskom.

Vzhľadom k vyššie uvedenému a k tomu, že v CHVÚ Dunajské luhy hniezdia 4 páry orliaka morského (ide tak o najväčšie hniezdisko druhu na Slovensku), má dotknuté územie pre druh veľký význam.

III.7. Opis očakávaných negatívnych účinkov, opis ich rozsahu, významu, veľkosti a ich lokalizácia

Opis očakávaných negatívnych účinkov (strata, poškodenie, rušenie, priame a nepriame účinky atď.), opis ich rozsahu (rozloha biotopov a počet druhov alebo oblastí výskytu ovplyvnených projektom), významu a veľkosti (napríklad ovplyvnená oblasť alebo populácia vo vzťahu k celkovej ploche a populácii danej lokality, resp. celej krajiny) a ich lokalizácia (vrátane máp)

Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie preukázal, že stavba bude mať významný negatívny vplyv na predmety ochrany CHVÚ Dunajské luhy a to na druhy vtákov: **haje tmavej (*Milvus migrans*), orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*) a bociana čierneho (*Ciconia nigra*)** a to ako v období realizácie, tak prevádzky. Tieto predmety ochrany budú ovplyvňované najmä vplyvmi: záber (priamy zásah do biotopov), hlukové a svetelné rušenie, zvýšená návštevnosť lokality po ľavobrežnej cyklotrase v lužných lesoch (rušenie), strety s vozidlami a znečistenie prostredia (zmeny imisných charakteristík, znečistenie vodného prostredia).

Záber

Záber predstavuje priamy zásah do biotopov. Stavba prechádza cez CHVÚ v jej severnej časti, konkrétne v hornej časti Hrušovskej zdrže. Približný trvalý záber činí 11,13 ha, čo je 0,067 % z celkovej rozlohy CHVÚ. Celkovo sa v celom zábere jedná o biotopy vhodné pre výskyt alebo hniezdenie niektorého druhov z predmetu ochrany. Väčšina predmetov ochrany využíva toto územie ako *potravné teritória* či *zhromaždiská* (migrujúce a zimujúce druhy). Podľa ornitologického prieskumu (Kúdela et al., 2011) v zámeru stavby pravidelne hniezdil pravdepodobne 1 pár bociana čierneho do roku 1995, v súčasnosti je hniezdna populácia na minime (1 hniezdiaci pár v CHVÚ), avšak v posledných rokoch zrejme dochádza k

zvyšovaní stavov. V tom prípade by pravdepodobne došlo k opätovnému osídlení tejto oblasti. Hniezdiská tohto druhu sú pomerne vzácne a vyžadujú preto prísnu ochranu.

V minulosti bola časť CHVÚ v okolí zámeru pravidelným hniezdiskom druhu haja tmavá. V súčasnosti hniezde len nepravidelne, vyskytuje sa ale každoročne. Pretože úbytok druhu nastal na celom území SR, zostáva z celoštátneho pohľadu toto územie naďalej významnou lokalitou druhu a dá sa predpokladať, že pokiaľ dunajská populácia začne znova narastať, budú obsadzované bývalé teritória v území dotknutom stavbou (Kúdela, Melišková, Littera, 2011).

Súčasná hniezdne populácia druhu orliaka morského v CHVÚ činia 4 páry (2006 – 2011). Je to najväčšie hniezdisko druhu na Slovensku. V území priamo dotknutom výstavbou zámeru hniezdi 1 pár, čo je teda 1/4 celkovej populácie v CHVÚ.

Z údajov uvedených vyššie, je zrejmé, že hniezdiská týchto druhov sú veľmi vzácne a vyžadujú preto prísnu ochranu. Likvidácia biotopov v priestore zámeru bola preto pre tieto druhy vyhodnotená (aj napriek relatívne malému percentu záberu v rámci CHVÚ) ako významne negatívne.

Hlukové a svetelné rušenie

Podľa Reijnen a kol. (1995) je hluková hladina pri ktorej živočíchy opúšťajú svoje habitáty z dôvodu nadmerného rušenia rôzna pri rôznych vtáčích druhoch, priemer sa však pohybuje medzi 40 – 50 dB, a to pre lesné druhy vtákov, ako aj pre vtáky otvorených stanovišť. Preto sú ako relevantné (pre určenie významne ovplyvneného územia) brané do úvahy tieto hodnoty.

Pokiaľ spočítame plochu významne zasiahnutú nárastom hluku pri prevádzke zámeru, dostaneme číslo 336,9 ha (noc), resp. 276,6 ha (deň), čo činí 2,04 % (noc), resp. 1,68 % (deň) z celkovej rozlohy CHVÚ. Tieto percentá sú platné pre druhy haja tmavá a orliak morský, ktoré využívajú všetky zasiahnuté biotopy (napr. hniezdiska, potravné biotopy), teda lesné biotopy v Biskupických luhoch i vodné plochy a inundáciu Dunaja.

Pri druhoch využívajúcich hlavne lesné porasty Biskupických luhoch, zasiahne významná miera rušenia cca 143,9 ha, tj. približne 1,7 % tohto typu prostredia v rámci CHVÚ. Jedná sa hlavne o bociana čierneho.

Z čísel, ktoré sú uvedené vyššie je možné vyvodiť závery, ktoré hovoria, že vplyvom hlukového a svetelného rušenia hlavne z prevádzky zámeru budú významne negatívne ovplyvnené menované tri vtáacie druhy.

Zvýšená návštevnosť lokality

Súčasťou zámeru je prepojenie ľavobrežnej a pravobrežnej cyklotrasy pomocou mostov na D4, odkiaľ sa bude oddeľovať pruh pre chodcov a cyklistov. Existujú preto obavy, že výrazne stúpne návštevnosť ľavého brehu (ktorý je v súčasnosti dostupný iba obtiažne), čo so sebou prinesie rušenie nielen v pobrežnej časti, ale v oblasti lužných lesov, ktoré ponúkajú útočisko druhom citlivým na rušenie ako sú bocian čierny, orliak morský a haja tmavá. S vplyvom zvýšenej návštevnosti dotknutej lokality existuje riziko, že tieto citlivé druhy budú vytlačené s nimi dosiaľ obývaných biotopov.

Zvýšenú návštevnosť a tým spojený nárast vyrušovania turistami možno očakávať v okolí jestvujúcich (cyklotrasa na ľavostrannej hrádzi pozdĺž ľavostranného priesakového kanála) či novopostavených cyklotrás na ľavom brehu Dunaja (cyklotrasa v súbehu s diaľnicou D4), čo môže zvýšiť tlak na citlivé druhy vtákov.

Zvýšená návštevnosť lokality Biskupických luhoch neprispieje k zlepšeniu ekologických podmienok pre citlivé vtáacie druhy, je rozhodne vnímaná ako negatívum, no nie je ju možné klasifikovať ako významne negatívny vplyv.

Ďalšie vplyvy čo sa budú prejavovať hlavne v období prevádzky sú **strety s vozidlami a znečistenie prostredia**. Tieto vplyvy boli vyhodnotené ako mierne negatívne.

III.8. Možné kumulatívne dosahy a iné dosahy, ku ktorým by mohlo dôjsť v dôsledku kombinovaných opatrení posudzovaného plánu alebo projektu a iných plánov alebo projektov

Na posúdenie kumulatívnych vplyvov boli využité najmä aktuálny Územný plán veľkého územného celku Bratislavský kraj, Územný plán hlavného mesta SR Bratislava a ďalej Informačný systém SEA/EIA.

Posudzovaný zámer sa nachádza v širšom okolí hlavného mesta Bratislavy, ktoré je vystavené pomerne silným tlakom na využitie územia.

Z jestvujúcich stavieb, ktoré sa výrazne podieľajú na kumulatívnych vplyvoch, sa jedná o:

Diaľnica D1 Bratislava – Trnava, 6-pruh – súčasná diaľnica sa bude krížiť s diaľnicou D4 v križovatke Ivanka sever.

Diaľnica D2 – trasa: štátna hranica CZ/SK (Lanžhot – Brodské) – Malacky – Bratislava – štátna hranica SK/HU (Čunovo – Rajka), 4-pruh. Súčasná diaľnica D2 sa bude krížiť s tu hodnoteným úsekom diaľnice D4 v mimoúrovňovej križovatke BA, Jarovce.

Diaľnica D4, štátna hranica AT/SK (Jarovce) – Bratislava, Jarovce (križovatka s D2), 4-pruh – tu hodnotený úsek predstavuje predĺženie D4 v mimoúrovňovej križovatke Jarovce.

Ako verejnoprospešné stavby sú v záväznej časti VÚC Bratislavského kraja uvedené:

Diaľnica D4, Ivanka sever – Rača – stavba nadväzujúca na tu posudzovaný úsek Diaľnice D4. Spoločne s ďalšími úsekmi diaľnice D4 budú tvoriť obchvat Bratislavy.

Rýchlostná cesta R1, Most pri Bratislave – Vlčkovce – stavba nadväzujúca na tu posudzovaný úsek Diaľnice D4 v križovatke Podunajské Biskupice. Tento úsek vedie paralelne (cca 10 km) juhovýchodne s existujúcou Diaľnicou D1 v smere na Trnavu.

Rýchlostná cesta R7, BA Prievoz – BA Ketelec – stavba nadväzujúca na tu posudzovaný úsek diaľnice D4 v križovatke Ketelec. Predpokladá sa realizácia súčasne s diaľnicou D4 v tu posudzovanom úseku (2016 - 2019).

Rýchlostná cesta R7, BA Ketelec – Dunajská Lužná - jedná sa o pokračovanie rýchlostnej cesty z MÚK Ketelec smerom na východ. R7 pokračuje pozdĺž Dunaja na Dunajskú Stredú – Nové Zámky – Veľký Krtíš. Pri Lučenci sa bude pripájať na plánovaný R2 do Košíc.

Trasa vysokorýchlostnej trate (VRT) v hraniciach mesta Bratislavy od ústrednej nákladnej stanice pozdĺž diaľnice D1 po odbočku Čierna voda a ďalej pozdĺž diaľnice D1 smerom na Považie.

Plochy pre výstavbu paralelnej vzletovej a pristávacej dráhy s jestvujúcou vzletovou a pristávacou dráhou 13–31 a plochy pre vybudovanie potrebnej infraštruktúry vybavovacieho procesu na letisku M. R. Štefánika. Plochy tesne susedia s navrhovaným zámerom, nachádzajú sa západne od nich.

Územie a zariadenia Vodného diela Wolfsthal. Toto vodné dielo by malo byť situované cca 11,5 km proti prúdu Dunaja od tu posudzovaných území sústavy Natura 2000. Znamenalo by ovplyvnenie hladiny vody v priestore pod stupňom, ovplyvnenie biotopov v tu posudzovanom území nemožno vylúčiť.

Ropovod a produktovody Schwechat – Slovnaft. Spojenie Slovnaftu s Rakúskom. Koridor stanovený v ÚP Bratislavy vedie cez územie sústavy Natura 2000 (CHVÚ Dunajské luhy a ÚEV Biskupické luhy – severne od ostrova Kopáč).

Vysokotlakový plynovod Slovnaft-Petržalka-Einšteinova-Mlynská dolina. Trasa povedie cez CHVÚ Dunajské luhy a ÚEV Biskupické luhy – severne od ostrova Kopáč.

Prístaviská, prístavné hrany a súvisiace stavby dopravnej a technickej infraštruktúry prístavísk vodnej dopravy na Dunaji

Ďalej je navrhnutá rozvojová funkčná plocha v priestore veslárskeho kanála pri Jaroveckom ramene a tiež pomerne rozsiahla rozvojová funkčná plocha severovýchodne od MÚK Jarovce. Priemyslová plocha v návrhu je umiestnená severne od existujúcej komunikácie E58 medzi MÚK Jarovce a štátnu hranicu SR/A.

Z vyššie uvedeného početného zoznamu plánovaných zámerov je zrejmé, že okolie posudzovaného zámeru je pod výrazným tlakom rozvojových aktivít.

Jedná sa najmä o stavby už existujúcej dopravnej infraštruktúry a priemyselných aktivít, ktoré predstavujú pomerne hustú sieť v tomto komplikovanom území. Pokiaľ k týmto existujúcim zámerom pridáme ešte plánované stavby infraštruktúry (pozri vyššie), rozvojové plochy bývania a priemyslové areály, je zrejmé, že by ľahko mohlo dôjsť k prekročeniu únosnej miery prostredia pre udržanie predmetov jednotlivých lokalít sústavy Natura 2000 v stave priaznivom z hľadiska ochrany.

V prípade CHVÚ Dunajské luhy bola už tato kapacita prostredia prekročená, a to pri tu posudzovanom zámere. V súvislosti s CHVÚ Dunajské luhy a ÚEV Biskupické luhy sú pritom plánované ďalšie zámery líniových stavieb (Ropovod a produktovody Schwechat – Slovnaft a Vysokotlakový plynovod Slovnaft-Petržalka-Einšteinovala-Mlynská dolina), ktoré pretnú ľavobrežné Dunajské lužné lesy v severnej časti a budú predstavovať ďalšiu stratu cenných biotopov. Plánovaná rýchlostná cesta R7 potom bude oddeľovať tieto lokality východne od Kopáčskeho ostrova (napojenie na MÚK Ketelec). Okrem nárastu hlukového rušenia a záberu biotopov prinesie i zhoršenie migračnej priestupnosti územia.

Všeobecne najväčším problémom bude vysoká priestorová fragmentácia územia a záber cenných biotopov spolu s výrazným nárastom hlukového znečistenia pri niektorých typov stavieb.

III.9. Zmierňujúce opatrenia v rámci projektu

(uvedie sa ako sa budú realizovať a akým spôsobom zamedzia negatívnym dosahom na lokalitu alebo tieto dosahy znížia)

Fáza projektovej prípravy:

- Cestná kanalizácia je navrhnutá v dostatočnej kapacite, aby nebezpečné látky pochádzajúce z dopravy (ropné látky, oter z pneumatík, oter z brzd a pod.) boli vždy zachytené. Správca komunikácie bude tieto bezpečnostné prvky pre ochranu vôd pravidelne kontrolovať, čistiť a udržiavať v plne funkčnom stave.

Opatrenie bude realizované počas výstavby a prevádzky (kontrola) a zamedzí kontaminácii povrchových a podzemných vôd v území.

- Odvodnenie mostných konštrukcií (Dunaj, Malý Dunaj a ostatné toky) bude riešené kanalizáciou s navedením k dostatočne dimenzovaným bezpečnostným prvkom pre ochranu vôd, tak ako sú riešené v DÚR.

Opatrenie bude realizované počas výstavby a prevádzky (kontrola) a zamedzí kontaminácii povrchových a podzemných vôd v území.

- Pri mostných konštrukciách vedených cez lokality sústavy Natura 2000 budú použité tiché dilatčné závery, ktoré znížia hluk v priestore pod mostom.

Opatrenie zníži hlukové zaťaženie okolitého prostredia v maximálnej miere, čím sa zmenší rozsah dotknutých lokalít sústavy Natura 2000.

- Pri mostných konštrukciách vedených cez lokality sústavy Natura 2000 budú po oboch stranách nainštalované 4 m vysoké protihlukové steny.

Opatrenie zníži hlukové zaťaženie okolitého prostredia v maximálnej miere, čím sa zmenší rozsah dotknutých lokalít sústavy Natura 2000.

Fáza realizácie:

- Dodržanie podmienok uvedených v stavebnom povolení pre zámer bude pravidelne kontrolovať ekodozor stavby.

Opatrenie zamedzí nežiaducim vplyvom mimo záber stavby a zabezpečí splnenie ostatných zmierňujúcich opatrení, ktoré sú navrhnuté.

- Rúbanie stromov v priestore záberu stavby sa bude realizovať v období mimo hniezdenia vtákov.

Opatrenie má zamedziť ohrozeniu reprodukčného cyklu vtáčích druhov až po obdobie vyvedenia mláďat.

- V blízkosti Biskupického ramena (cca km 4,590 – 4,720 zámeru) sa bude skrývka zeminy realizovať mimo obdobie rozmnožovania hraboša severského panónskeho (najlepšie v mesiacoch XII – I).

Opatrenie zamedzí narušeniu reprodukčného cyklu jedincov tohto chráneného druhu.

- Počas realizácie stavby bude potrebné okamžite zarovnávať terénne depresie, v ktorých by mohla stáť voda a mohli by sa tak stať biotopom pre rozmnožovanie obojživelníkov. V prípade nutnosti budú počas stavby nainštalované migračné bariéry na ochranu obojživelníkov.

Opatrenie má zamedziť úhynu obojživelníkov priamo na stavenisku.

- Výbavu stavebnej mechanizácie bude doplnená o havarijný balíček obsahujúci sorbent. Používať sa budú v maximálne možnej miere biodegradabilné (odburateľné v prírode) prevádzkové kvapaliny, mechanizáciu pracujúcu na stavbe bude nutné udržiavať vo vyhovujúcom technickom stave (žiadne odkvapy).

Opatrenie má zamedziť znečisteniu pôdy a podzemnej vody a tak nepriamemu vplyvu na okolité biotopy.

- Stavebné dvory a depónie materiálu budú umiestnené mimo lokality sústavy Natura 2000.

Predíde sa tak možným rizikám kontaminácie územia priamo v rámci území Natura 2000.

Fáza prevádzky:

- Zástupcami ŠOP SR, príslušných samospráv a SVP, š.p. je potrebné znemožniť umiestňovanie nových stánkov s občerstvením pozdĺž celej ľavobrežnej cyklotrasy v priestore CHVÚ Dunajské luhy.

Cieľom opatrenia je minimalizovať vyrušovanie vtákov turistami a športovcami v dotknutých chránených územiach.

- Výstavbou sa nenaruší jestvujúci systém závor a zábran znemožňujúcich nepovolený vjazd do priestoru CHVÚ Dunajské luhy na oboch stranách Dunaja.

Opatrenie má za úlohu minimalizáciu rušenia zvýšenou návštevnosťou v CHVÚ Dunajské luhy.

- Priestor pod estakádou sa ponechá v čo najviac prírodnom stave (hlinené podložie, s kameňmi ostrovčekovite blízko seba s frakciou do 30 cm, ktoré budú zvyšovať variabilitu prostredia) s rešpektovaním potrieb a požiadaviek údržby mostného telesa.

Opatrenie zlepší migračnú priestupnosť územia pod budúcou estakádou hlavne pre plazy a drobné živočíchy.

- Pravidelnými kontrolami a likvidáciou sa bude brániť šíreniu invázných druhov rastlín do oblastí, v ktorých bude odstránený vegetačný kryt počas stavby.

Opatrenie má zabrániť šíreniu invázných rastlín, aby biotopy v okolí zámeru po navrátení do prírodne blízkeho stavu neboli znehodnotené.

IV. ALTERNATÍVNE RIEŠENIA

IV.1. Identifikácia a opis možných alternatívnych riešení vrátane nulovej možnosti

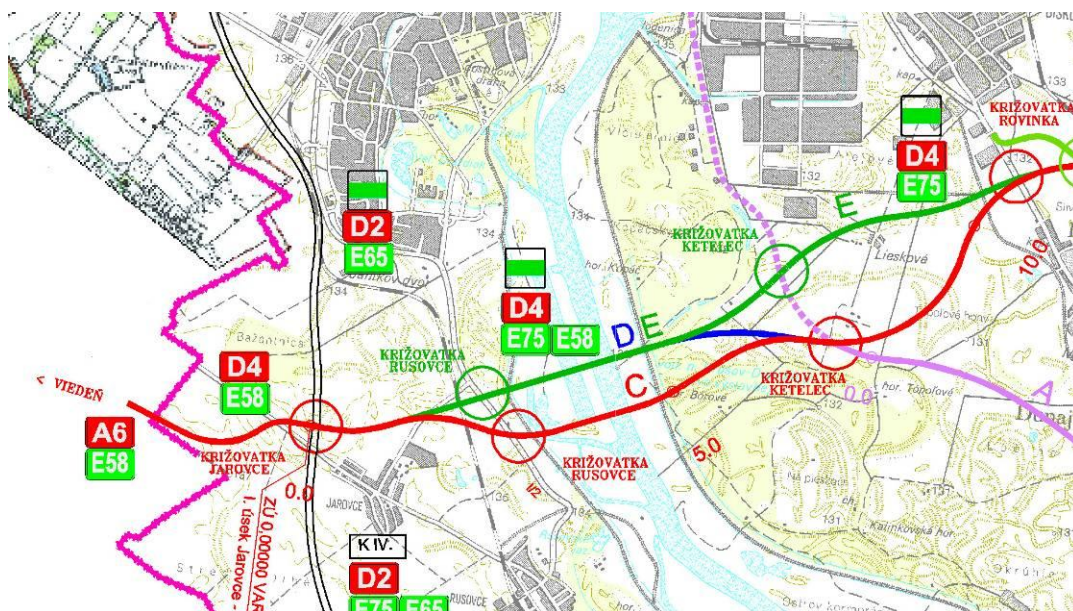
(spôsob identifikácie, postupy, metódy)

Umiestnenie predmetného úseku diaľnice D4 bolo predmetom viacerých štúdií, ktoré riešili jeho umiestnenie južne a juhovýchodne od hlavného mesta Bratislavy. Boli to štúdie:

- „Dopravno-urbanistická štúdia nultého okruhu okolo Bratislavy“, ďalej DUŠ (spracoval DOPRAVOPROJEKT, a.s. v 02.2002).
- „Diaľnica D4, križovatka Jarovce na D2 – križovatka Senec na D1“ , TŠ (spracovala Alfa 04 a.s. v 06.2005)
- „Diaľnica D4, úsek Jarovce – Ivanka sever“, optimalizácia umiestnenia križovatiek na D4, TŠ (spracoval Geoconsult,s.r.o., v 12.2007)
- „Štúdia realizovateľnosti a účelnosti pre ťah D4 Bratislava Jarovce – Ivanka sever – Stupava juh – št. hr. SR / RR, (spracoval DOPRAVOPROJEKT, a.s. v 09.2009)

Na základe pripomienok vznesených pred a v rámci procesu EIA boli napokon optimalizované tri varianty diaľnice D4, ktoré sa odlišovali hlavne prechodom cez rieku Dunaj a prechodom cez chránené územie NATURA 2000 (km 0,000 – 11,000):

- variant „C“ (mostami nad riekou Dunaj) - červený
- variant „D“ (tunelom popod riekou Dunaj) - modrý
- variant „E“ (mostami nad riekou Dunaj) – zelený

VARIANT „C“ (ČERVENÝ)

Začiatok úseku je v MÚK „Jarovce“ kde sa diaľnica D4 napája na diaľnicu D2. Trasa pokračuje severne od MČ BA – Jarovce, mimoúrovňovo (mostom) križuje žel. trať Bratislava – Rusovce, cestu I/2, a pravostrannú hrádzu vodného diela Gabčíkovo, južným okrajom Jarovského ramena a plánovanej veslárskej dráhy, kolmo mostom ponad rieku Dunaj a jeho ľavostrannú hrádzu. Na pravom brehu Dunaja obchádza prírodnú rezerváciu (PR) Dunajské

ostrovy a chránené územie Natura 2000 (Ostrovne lúčky). Na ľavom brehu Dunaja prechádza estakádou cez PR Gaje (v jej najužšom mieste) a chránenú krajinnú oblasť (CHKO) Dunajské luhy, ktoré sú súčasťou chráneného územia Natura 2000 (Biskupické Luhy). Negatívne dopady prechodu diaľnice D4 cez toto územie bude eliminované vedením diaľnice D4 na estakáde až po km 5,545.

Most cez Dunaj je navrhnutý v kategórii D 33,5/120 (šesťpruh), ďalej so štvorpruhovým šírkovým usporiadaním so širším stredným deliacim pásom tak, aby bolo možné výhľadové rozšírenie diaľnice D4 na 6-pruh smerom k osi diaľnice D4 až po MÚK „Ivanka – západ“ (križovatka diaľnice D4 s cestou I/61). V rámci mostu cez Dunaj budú navrhnuté aj chodníky pre peších a pre cyklistov.

Na ľavom brehu Dunaja pokračuje diaľnica D4 južne od areálu ťažby štrkopieskov Ketelec, kde bude mimoúrovňovo križovať rýchlostnú cestu R7 a plánovanú mestskú zbernú komunikáciu od Prístavnej ulice, vedenej západne od Slovnaftu, a.s.. V km 9,250 D4 je navrhnuté veľké obojstranné odpočívadlo „Rovinka“.

Trasa diaľnice D4 ďalej mimoúrovňovo križuje cestu I/63 medzi MČ BA - Podunajskými Biskupicami a obcou Rovinka (v MÚK „Rovinka“) a žel. trať Bratislava – Dunajská Streda. Pokračuje severne od obce Most pri Bratislave, kde v budúcnosti by mala mimoúrovňovo križovať novú, výhľadovú rýchlostnú cestu Bratislava – Vlčkovce (v zmysle zámerov NDS, a.s.) a cestu II/572. Prepojenie oboch ciest s diaľnicou D4 bude v jednej MÚK „Most pri Bratislave“ prostredníctvom kolektorových pásov.

Trasa diaľnice D4 ďalej pokračuje pred vzletovo-pristávacou dráhou VPD 13-31 Letiska M.R.Štefánika a mostom križuje rieku Malý Dunaj. V tomto úseku je diaľnica D4 vedená v záreze tak, aby rešpektovala ochranné pásma predĺženej dráhy VPD 13-31 letiska. Diaľnica D4 ďalej prechádza mostom ponad budúcu vodnú plochu západného okraja ťažobného priestoru.

Ďalej je trasa D4 vedená východne od areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva v lokalite Prucká sihoť (ďalej od letiska). V mieste križovania s plánovanou VPD 13L–31R letiska je diaľnica D4 vedená v záreze cca 6,8 – 7,2 m pod úrovňou terénu tak, aby v budúcnosti (v rámci výstavby VPD 13L–31R) bolo možné dobudovať prekrytie diaľnice formou tunela „Zálesie“.

Trasa diaľnice D4 ďalej pokračuje v nízkom násype na pravom brehu, pozdĺž Šúrskeho kanála, pričom rešpektuje jeho ochranné pásma, mimoúrovňovo (mostom) križuje cestu I/61, výhľadovú komunikáciu medzi miestnou časťou Tanieriky a Sakoň, mimoúrovňovo križuje žel. trať Bratislava – Galanta a končí v mieste napojenia na diaľnicu D1 v MÚK „Ivanka – sever“. Celková dĺžka variantu „C“ je 22,801 km.

VARIANT „D“ (MODRÝ)

Začiatok úseku od MÚK „Jarovce“ po km 1,0 je riešený rovnako ako vo variante „C“, ďalej trasa diaľnice D4 mimoúrovňovo (podcestím) križuje žel. trať Bratislava – Rusovce, od MÚK „Rusovce“ pokračuje v priamke tunelom „Dunaj“ dĺžky 2,550 km popod Jarovské rameno a popod hlavným tokom rieky Dunaj, severnejšie ako pri variante „C“. Od MÚK „Ketelec“ v km 7,195 D4 (štvorlístková križovatka diaľnice D4 s rýchlostnou cestou R7 – alt. A, resp. trubkovitá križovatka pri R7 – alt. C.) pokračuje v trase podľa variantu „C“ až po MÚK „Ivanka – sever“ kde končí napojením na diaľnicu D1. Celková dĺžka variantu „D“ je 22,661 km.

Trasa tunela bude tvorená dvomi nezávislými trasami smerových pásov diaľnice, každý pre jednu tunelovú rúru. Smerovo je trasa vedená vzhľadom na charakter križovanej prekážky v priamej. Vzájomná vzdialenosť osí tunelových rúr je v hodnote dva priemery, t.j. 24 m.

Diaľnica D4 je v tuneli navrhnutá v kategórii 2T 8 (štvorpruh), ostatné úseky mimo tunela sú riešené rovnako ako vo variante „C“. Pri tunelovom riešení prechodu diaľnice D4 cez rieku Dunaj nebudú v tomto koridore navrhnuté chodníky pre peších a trasy pre cyklistov (len únikové).

VARIANT „E“ (ZELENÝ)

Trasa diaľnice D4 je vedená v úseku od km 0,000 – 4,851 rovnako ako vo variante „D“, pričom križovanie so žel. traťou Bratislava – Rusovce je riešené nadcestím, trasa ďalej pokračuje mostom dĺžky 2,722 km ponad Jarovské rameno a hlavný tok rieky Dunaj. Od km 4,851 trasa pokračuje severne od plánovanej ťažby štrkopieskov „Ketelec“ a miestnu časť Lieskové. V km 8,700 D4 je navrhnuté veľké obojstranné odpočívadlo „Rovinka“. Za MÚK „Rovinka“ (križovatka D4 s cestou I/63), od km 11,119 D4 pokračuje v trase podľa variantu „C“ až po MÚK „Ivanka – sever“.

Celková dĺžka variantu „E“ je 22,169 km.

VARIANT „NULOVÝ“

Variant nulový predstavuje stav, kedy všetku automobilovú dopravu bude musieť obslužiť systém ciest a diaľnic v dotknutom území, pričom by sa plánovaná investícia nerealizovala a s narastajúcimi nárokmi dopravy by sa musela vysporiadať existujúca cestná sieť. Hlavnú dopravnú funkciu v súčasnosti plnia úseky diaľnice D1a D2 prechádzajúce zastavaným územím Bratislavy, tieto sú doplnené dotknutými cestami I., II. a III. triedy.

Z výsledkov kapacitného posúdenia vyplýva, že v časovom horizonte roku 2015 nebudú nárokom dopravného zaťaženia vyhovovať niektoré úseky diaľnice D1 vedené v zastavanom území Bratislavy, ktoré sú zaťažené najmä mestskou dopravou. Ďalej sú nevyhovujúce úseky ciest I. triedy – I/61 a I/63, ktoré už v súčasnosti majú prekročené prípustné intenzity dopravy a priamo ovplyvňujú dopravu na vybraných úsekoch v rámci nulového variantu.

V časových horizontoch 2020, 2030 a 2040 sa z dôvodu nárastu dopravy stanú nevyhovujúce ďalšie úseky diaľnice D1.

V Správe o hodnotení vplyvov diaľnice D4, Jarovce – Ivanka sever (vypracoval Geoconsult, s.r.o, Bratislava, 04/2010) **boli teda vyhodnotené varianty:**

- „C“ *červený* – modifikácia variantov „A“ a „B“ uvedených v zámere
- „D“ *modrý* – tunelový variant pod riekou Dunaj
- „E“ *zelený* – alternatívny návrh (estakáda) prechodu cez Duna) v trase tunelového variantu odporučený v Štúdii realizovateľnosti a účelnosti diaľnice D4
- *Nulový variant*

IV.2. Vyhodnotenie zvažovaných alternatív a odôvodnenie zvolenej alternatívy

(dôvody, na základe ktorých a kto dospel k záveru, že neexistujú alternatívne riešenia)

Vyhodnotenie definitívne zvažovaných alternatív vedenia diaľnice D4 v tomto území prebehlo v rámci procesu EIA, resp. v Správe o hodnotení. Vyhodnotenie bolo zhrnuté v záverečnom stanovisku vydaného Ministerstvom životného prostredia SR pod číslom: 318/2010-3.4/ml dňa 28.9.2011.

Vplyvy jednotlivých variantov boli vyhodnotené z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia vychádzajúc z identifikácie vstupov a výstupov navrhovanej činnosti, pričom základným členením je ich významnosť pri modifikácii súčasného stavu životného prostredia či už v negatívnom, ale aj v pozitívnom smere a taktiež aj časové hľadisko ich pôsobenia. Hodnotenie bolo kvantifikované a výsledky boli zhrnuté v tabuľke podľa nasledujúcej stupnice.

- stupeň 1 - vplyvy veľmi významné
- stupeň 2 - vplyvy významné
- stupeň 3 - vplyvy málo významné
- stupeň 4 - vplyvy bez významu

Očakávané vplyvy z hľadiska časového pôsobenia možno rozčleniť nasledovne:

- a - vplyvy počas výstavby
- b - vplyvy počas prevádzky
- c - vplyvy počas výstavby aj prevádzky

Pri hodnotení jednotlivých vplyvov z hľadiska ich významnosti sa zohľadňoval fakt, že dotknuté územie predstavuje silne antropogénne zmenenú poľnohospodársku krajinu v blízkosti aglomerácie hlavného mesta Bratislava, obci Most pri Bratislave a Ivanka pri Dunaji. Opak tvorí začiatok úseku, kde diaľnica prechádza chránenými územiami a územiami sústavy Natura 2000. V hodnotení sa neuvažovalo s havarijnými situáciami.

Tab. 5: Predpokladané vplyvy posudzovaných variantov v procese EIA

Zložka životného prostredia	PREDPOKLADANÝ NEGATÍVNY VPLYV Z HĽADISKA VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO		
	VARIANT „D“ modrý	VARIANT „C“ červený	VARIANT „E“ zelený
Horninové prostredie a reliéf	1a	4a	4a
Povrchové vody	2c	2c	2c
Podzemné vody	1a,2b	2c	2c
Pôdy	1a	1a	1a
Ovzdušie	3a, 4b	3a, 4b	3a, 4b
Biota a biotopy	2a, 3b	1a, 2b	1a, 2b
Chránené územia, Natura 2000, ÚSES	2a, 3b	1a, 2b	1a, 2b
Scenéria krajiny	4c	3c	3c
Kvalita života dotknutého obyvateľstva	2a, 3b	2a, 3b	2a, 3b
Územný rozvoj	4c	3c	3c
Infraštruktúra a doprava	2a	2a	2a
Zdravotné riziká obyvateľstva	2a, 4b	2a, 4b	2a, 4b

Vyhodnotenie zvažovaných alternatívnych riešení je možné popísať aj nasledovne.

Horninové prostredie a reliéf - variant „D“ tunelový bude mať veľmi významný vplyv na horninové prostredie hlavne v úseku tunela vrátane výjazdových a vjazdových rámp, keďže bude prechádzať cez vysokopriepustné horizonty štrkov, kde môže dôjsť k znečisteniu prostredia a taktiež z hľadiska geotechnických rizík bude realizácia tunela so vstupnými a výstupnými rampami veľmi náročná na zabezpečenie stability horninového prostredia vzhľadom na jeho vysoké zvodnenie a nepriaznivé inžinierskogeologické vlastnosti (kvartérne aj neogénne sedimenty) pre razenie tunela.

V trase variantov „C“ a „E“ možno horninové prostredie a reliéf charakterizovať ako dobre únosné, bez významných geodynamických javov s priaznivými inžinierskogeologickými vlastnosťami. Vplyvy navrhovanou činnosťou sa hodnotia ako bezvýznamné a len počas výstavby.

Povrchové vody v území reprezentujú vodné toky Dunaj, Malý Dunaj a Šúrsky kanál,

Biskupické rameno, vodné toky kanálov vybudovaných v rámci VDG a vodné plochy štrkoviska Zelená voda. Povrchové vody sú veľmi zraniteľné (možné priame znečistenie) najmä počas výstavby.

Variant „D“ je v úseku Dunaja vedený tunelom, navrhovaná technológia razenia tunela nepredpokladá možné ovplyvnenie kvality a režimu povrchových vôd v dotknutom území počas výstavby, priamo dotknutý však môže byť pravobrežný priesakový kanál, ktorý je v tesnej blízkosti navrhovaného západného portálu pre razenie.

V dotknutom území sú *podzemné vody* vzhľadom na vysokú priepustnosť prostredia veľmi zraniteľné. Vplyv vedenia diaľnice vzhľadom na jej pozíciu v CHVO Žitný ostrov považujeme za významný počas výstavby aj prevádzky, pričom pri variante „D“ tunelovom je počas výstavby riziko ovplyvnenia podzemných vôd až veľmi významné.

Pôdy sú ovplyvnené najmä zábermi, čiže jedná sa o veľmi významný vplyv najmä počas výstavby.

Znečistenie *ovzdušia* je ovplyvnené celkovou kvalitou ovzdušia v území. Vzhľadom na to, že súčasná doprava bude prakticky len prerozdelená a bude sa úmerne zvyšovať aj keby sa D4 nerealizovala, zmení sa však len kumulácia znečistenia ovzdušia pri zlých rozptylových podmienkach a to však v otvorenej krajine mimo intravilán obcí, kde je aj podstatne lepšia vetrateľnosť. Vplyv považujeme za bezvýznamný počas prevádzky. Počas výstavby môže dôjsť ku kumulácii znečistenia ovzdušia pri stavebných dvoroch a na prístupových cestách ku stavenisku v čase nasadenia stavebných strojov a dopravných kapacít pri zemných prácach. Vplyv možno považovať za málo významný, bude však len dočasný.

Biota, biotopy, chránené územia, Natura 2000 a ÚSES - vo variante „D“ je územie len čiastočne dotknuté zásahom do lesných porastov a ekologicky významných segmentov krajiny, pričom dôjde aj k lokálnemu výrubu stromov. Tento vplyv považujeme počas výstavby za významný, kedy dôjde k priamej likvidácii lesných porastov. Počas prevádzky vplyv variantu „D“ bude z hľadiska stresových faktorov málo významný.

Vo variantoch „C“ a „E“ je územie z hľadiska vplyvov na faunu a flóru priamo dotknuté najmä zásahom do biotopov európskeho významu a ekologicky významných segmentov krajiny, pričom dôjde aj k značnému výrubu stromov. Tento vplyv považujeme počas výstavby za veľmi významný pri oboch variantoch, kedy dôjde k priamej likvidácii biotopov. Počas prevádzky vplyv oboch variantov možno považovať za významný vzhľadom na produkciu stresových faktorov (hluk, vibrácie).

Vplyvy na scenériu krajiny variantu „D“ možno považovať za bezvýznamné počas výstavby aj prevádzky, vzhľadom na charakter súčasnej krajiny. Variant „D“ vedený podpovrchovo bude mať v chránenom území minimálny vplyv na scenériu krajiny, je však potrebné v prípade portálových a predportálových úsekoch tunela venovať dostatočnú pozornosť zakomponovania vjazdov a výjazdov do scenérie krajiny.

Pri variantoch „C“ a „E“ možno vplyvy na scenériu krajiny považovať za málo významné počas výstavby aj prevádzky, vzhľadom na charakter súčasnej krajiny. Inak však bude pôsobiť mostný objekt premostňujúci Dunaj v chránenom území, kde je potrebné zabezpečiť jeho architektonické stvárnenie zakomponované v území Dunajských luhov so zohľadnením požiadaviek na minimalizáciu vplyvov pre migráciu a prelietavania vtáctva.

Kvalita života dotknutého obyvateľstva bude vnímaná inak počas výstavby a inak počas prevádzky. Počas výstavby bude silne ovplyvnená kumuláciou negatívnych faktorov ako budú hluk, vibrácie, lokálne zvýšenie znečistenia ovzdušia imisiami od dopravy, obmedzenie dopravy na súčasných komunikáciách a tým vznik kolapsov v doprave. Považujeme tento vplyv za významný počas výstavby a za málo významný počas prevádzky pre všetky varianty.

Navrhovaná činnosť na *územný rozvoj* možno z hľadiska negatívnych vplyvov prináša obmedzenia a limity pre ďalšie využitie územia v koridore diaľnice vzhľadom na jej

ochranné pásmo a taktiež najmä rozdelením územia líniovou stavbou s jej bariérovým pôsobením. Negatívny vplyv sa prejaví v území v okolí Jarovského ramena, kde sa plánuje s urbanizáciou tejto lokality pre účely rekreácie, športu a turizmu. Významnejšie zasahuje do tohto územia variant zelený „E“, menej variant „C“ a vôbec variant „D“.

Infraštruktúra a doprava bude počas výstavby významne ovplyvnená z dôvodu nevyhnutných prekládok sietí a komunikácií, dopravných obmedzení a pod. Vplyv bude významne pôsobiť počas výstavby vo všetkých variantoch.

Zdravotné riziká sú spojené najmä s prevádzkou, a to najmä zvýšeným hlukom. Počas výstavby bude hluk a znečistenie ovzdušia od dopravy na stavenisku lokálne významne vplývať na dotknuté časti obcí v blízkosti stavebných dvorov, zariadení staveniska, prístupových ciest vo všetkých variantoch. Počas prevádzky budú zdravotné riziká, najmä hluk, eliminované technickými opatreniami, vplyvy budú bezvýznamné.

Pozitívne vplyvy počas výstavby predpokladáme vo zvýšení produkcie stavebnej výroby, čo prinesie zvýšený dopyt aj po iných výrobných aktivitách najmä v oblasti výroby stavebných surovín a výrobkov. Počas výstavby sa zvýši dopyt po službách, ktoré súvisia s výstavbou náročného diela. Počas prevádzky významným pozitívnym vplyvom bude odklonenie dopravy mimo intravilán dotknutých obcí a odľahčenie nulového variantu, čo bude mať celkový dopad aj na zlepšenie dostupnosti územia, zlepšenie dopravných vzťahov v celom regióne a zlepšenie súčasných nepriaznivých vplyvov najmä na obyvateľstvo (zníženie hluku, znečistenia ovzdušia, zdravotné riziká a celková pohoda a kvalita dotknutých obyvateľov).

Odôvodnenie výberu zvolenej alternatívy

Na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, vydalo Ministerstvo životného prostredia SR Záverečné stanovisko (číslo: 318/2010-3.4/ml) dňa 28.9.2011, kde odporučilo nasledovný variant diaľnice D4:

- **km 0,0 – 5,5 - variant „E“ - zeleného**
- **km 5,5 – 7,5 – prepojenie na variant „C“ – červený** (pri riešení D4 a MÚK „Ketelec“ rešpektovať polohu rýchlostnej cesty R7, D4 a riešenie MÚK „Ketelec“ z DÚR „Rýchlostná cesta R7 Bratislava – Dunajská Lužná“ a uvažovať s plánovaným predĺžením rýchlostnej cesty R7 po MÚK „Prievoz“ v rámci pripravovanej stavby „Rýchlostná cesta R7 Bratislava Ketelec – Bratislava Prievoz“),
- **km 7,5 – koniec úseku v trase variantu „C“ – červený** (s upresnením vedenia trasy diaľnice D4 v kontakte s ochrannými pásmami Letiska M.R.Štefánika, doriešiť výškové riešenie a tvar MÚK „Ivanka – sever“ s nadväznosťou na riešenie následného úseku D4 Ivanka sever – križovatka Rača).

Stručné zdôvodnenie výberu zvolenej alternatívy

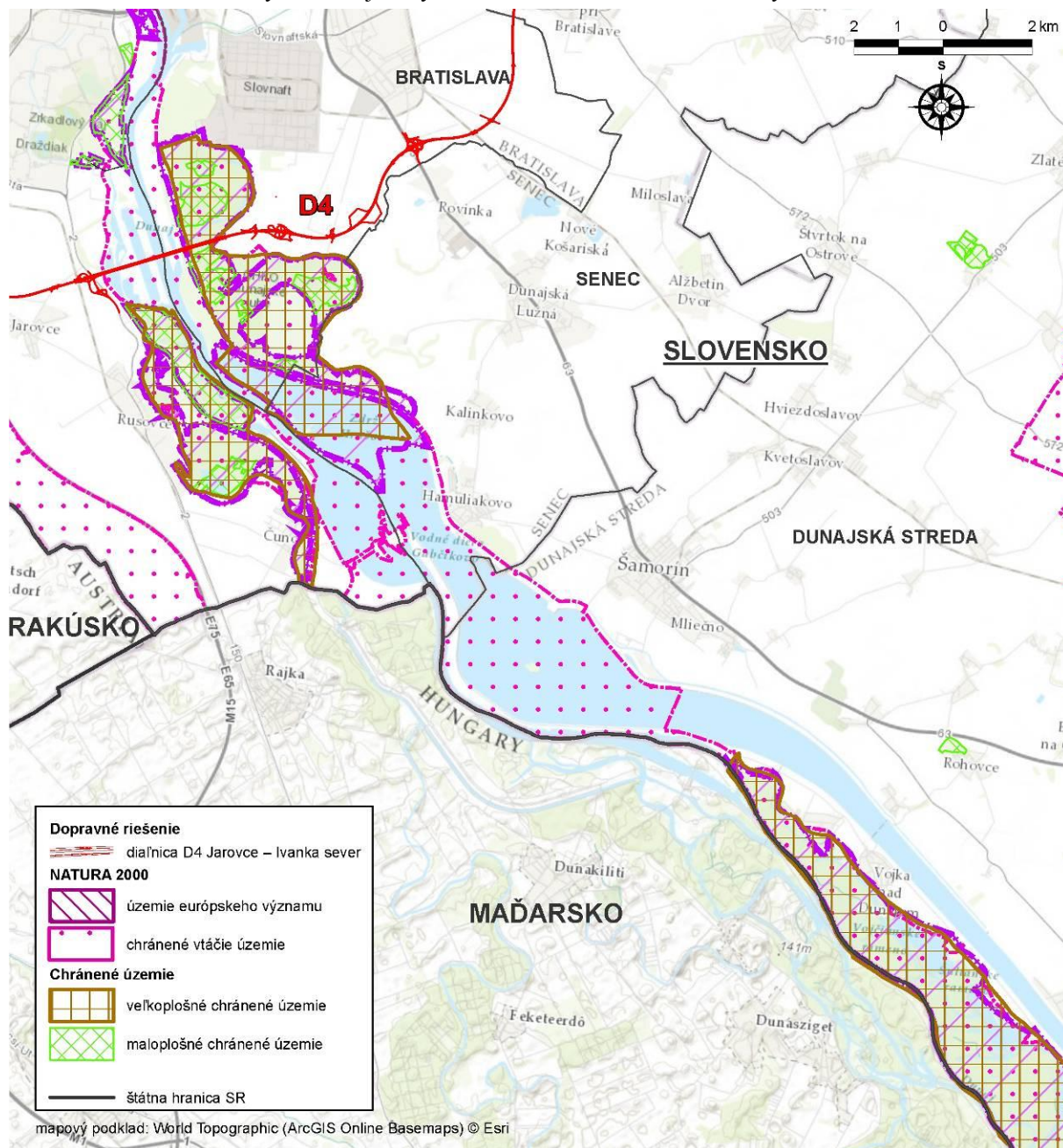
1. Enviromentálne najpriateľnejšie riešenie, žiadny výrub lesa na pravom brehu Dunaja - nezasahuje sa do PR Dunajské ostrovy a chráneného územia európskeho významu Natura 2000 na pravom brehu Dunaja. Oproti trase D4 podľa ÚP hl.m. SR Bratislava odporučený variant D4 nezasahuje sa do chránených území PR Gajc a PR Kopáčsky ostrov na ľavom brehu Dunaja, trasa je vedená územím mimo V. stupeň ochrany = zákaz umiestňovania stavieb
2. Križovanie s riekou Dunaj je kolmé a v priamej trase, čo zjednodušuje výstavbu mosta cez Dunaj a estakád (umožňuje použitie technológie vysúvania mostov),
3. Zásah do územia CHKO Dunajské luhy a do chráneného územia európskeho významu Natura 2000 na ľavom brehu Dunaja je v max. možnej miere minimalizovaný, pričom negatívne dopady prechodu diaľnice D4 cez toto územie bude eliminované vedením diaľnice D4 na estakáde až po km 5,500 čo umožní

migráciu zveri mimoúrovňovo popod diaľnicou D4. Ďalšími opatreniami je realizácia kompenzačných opatrení,

4. Dĺžka trasy D4 je kratšia oproti ostatným variantom,
5. Najvyššie úspory času cestujúcich,
6. Najnižšie prevádzkové náklady vozidiel,
7. Rešpektuje prevažnú časť vznesených pripomienok v procese posudzovania vplyvov na ŽP, doporučený variant vyhovuje väčšine verejnosti, väčšine dotknutých orgánov a organizácií,
8. Podstatná časť trasy diaľnice D4 je navrhnutá v súlade s ÚP hl.m. SR Bratislava, malé odchýlky v trase D4 a riešenia MÚK vyplývajú s podrobnejšieho preverovania v rámci DÚR, pričom všetky boli náležite zdôvodnené.

Neexistencia alternatívnych riešení je výsledkom dlhodobého študovania trasovania „nultého okruhu“ hlavného mesta Bratislavy, ktoré jasne preukázalo, že vybraná trasa je najmenším zásahom do prírody blízkyh a ekologicky cenných lokalít a je efektívne realizovateľná. Skutočnosť, že akékoľvek iné trasovanie by sa nevyhlo ekologicky cenným a chráneným územiám potvrdzuje nasledovný obrázok. Z nasledujúceho mapového výrezu je zrejmé že akoukoľvek alternatívou povrchového vedenia diaľnice D4 nie je možné vyhnúť sa CHVÚ Dunajské Luhy, nakoľko toto chránené územie je vyčlenené od hlavného mesta Bratislavy smerom na juhovýchod v dĺžke cca 150 km okolo vodného toku Dunaj (pozri nasledujúci mapový výrez).

Obr. 1 Lokalizácia chránených území juhovýchodne od hlavného mesta Bratislavy

V. NALIEHAVÉ DÔVODY VYŠŠIEHO VEREJNÉHO ZÁUJMU

Opis dôvodov vyššieho verejného záujmu a objasnenie, prečo sa uvedené dôvody za takéto dôvody považujú.

V prípade zámeru výstavby a prevádzky diaľnice D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever možno dôvody vyššieho verejného záujmu definovať v nasledujúcich okruhoch záujmov. Záujmy sociálnej a ekonomickej povahy, záujmy na zlepšovaní zdravia a bezpečnosti ľudí, záujmy priaznivé vplyvu na zložky životného prostredia v maximálnej možnej miere.

Záujmy socialno ekonomickej povahy

Sociálno-ekonomické účinky výstavby a prevádzky diaľnice D4 Bratislava, Jarovce - Ivanka sever sa prejavia na dopravných parametroch prerozdelením dopravy po začatí užívania nového stavebného diela, ale tiež na pôvodnej časti dotknutej cestnej sieti, a to dosahovaním vyššej jazdnej rýchlosti, cestovnej rýchlosti a bezpečnosti užívateľov a znížením negatívnych účinkov na dotknutých obyvateľov, ako dôsledok vyššej kvality nového stavebného diela oproti zhoršujúcemu sa súčasnému stavu.

Ekonomické efekty sa prejavia predovšetkým u finálnych zákazníkov predmetného úseku cestnej siete poklesom ich nákladov (spotreby pohonných hmôt) spojených s prepravou tovaru a osôb, resp. s prevádzkovaním ich vozidiel. Sociálne efekty sa prejavia na poklese cestovného času cestujúcich osobných vozidiel a v autobusoch.

Pozitívnym vplyvom realizácie investície je aj zvýšenie výkonnosti cestnej siete v danej lokalite a čiastočne na území celej Bratislavy a ďalej zlepšenie obslužnosti ako aj vytvorenie podmienok pre rozvoj záujmového územia (pozitívny vplyv pre umiestňovanie potenciálnych investícií do tohto regiónu, pre investície je dobrá dopravná dostupnosť veľmi dôležitá, pozitívny vplyv na urbanistický rozvoj satelitných miest a obcí Bratislavy) a taktiež vytvorenie pracovných príležitostí v období výstavby, kedy možno očakávať prácu pre niekoľko 100 pracovníkov, rovnako v období prevádzky možno očakávať prácu pre niekoľko desiatok pracovníkov.

Záujmy na zlepšovaní zdravia a bezpečnosti ľudí

Po sprevádzkovaní stavby sa okamžite prejaví prínosy posudzovanej činnosti pre obyvateľov dotknutých obcí prerozdelením a následným znížením dopravnej intenzity na dotknutej cestnej sieti, ku ktorej dôjde v dôsledku začatia používania nového, predmetného úseku diaľnice. Znížením dopravného zaťaženia sa zvýši kvalita a pohoda života najmä obyvateľov v blízkosti ciest vedúcich cez intravilán a to znížením hluku, vibrácií a emisií, zvýši sa bezpečnosť premávky a riziko nehodovosti.

Záujmy zlepšenia zložiek životného prostredia

Ovzdušie – v súčasnosti je doprava zabezpečená cez sieť mestských komunikácií tieto budú odľahčená o záťaž, ktorú preberie diaľnica D4. Očakáva sa teda pokles produkcie škodlivín z automobilovej dopravy hlavne na mestských komunikáciách, cez ktoré v súčasnosti prechádza celý tranzit.

Hlukové zaťaženie – znížením dopravného zaťaženia dotknutých mestských a obecných komunikácií dôjde automaticky aj k úbytku hlukového zaťaženia pochádzajúceho z dopravy v týchto úsekoch.

Pôda a voda – vplyvom predpokladaného zníženia nehodovosti sa tak zároveň zníži riziko kontaminácie pôdy a vôd následkom prípadných havárií.

VI. KOMPENZAČNÉ OPATRENIA

VI.1. Celkové ciele a jednotlivé ciele vo vzťahu k biotopom a druhom a ekologické procesy, ktoré je nutné kompenzovať. Dôvody, prečo sú navrhované opatrenia vhodné na kompenzáciu negatívnych účinkov

Celkové ciele a jednotlivé ciele vo vzťahu k biotopom a druhom a ekologické procesy (funkcie), ktoré je nutné kompenzovať. Dôvody, prečo sú navrhované opatrenia vhodné na kompenzáciu negatívnych účinkov

Celkovým cieľom kompenzačných opatrení je zaistenie podmienok pre zachovanie populácie troch vtáčích druhov haje tmavej (*Milvus migrans*), orliaka morskeho (*Haliaeetus albicilla*) a bociana čierneho (*Ciconia nigra*) v priaznivom stave z hľadiska ich ochrany. Stav druhu z hľadiska ochrany je považovaný za priaznivý, keď údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu, prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a existuje dostatok biotopov na dlhodobé zachovanie jeho populácie (§ 5 ods. 1 zákona č. 543/202 Z.z.).

Rozhodujúce pre zachovanie populácie druhov vtákov je preto zachovanie, prípadne zlepšenie ekologického stavu biotopov, na ktoré sú tieto druhy viazané.

Kompenzačné opatreniamajú v tomto prípade majú priamo nahradiť (niekoľko násobne) dotknuté hniezdne a potravné biotopy menovaných vtáčích druhov do takej miery, aby bol zachovaný celkový cieľ priaznivého stavu menovaných predmetov ochrany. Kompenzačné opatrenia priamo nahradia zabrané, alebo inak ovplyvnené hniezdne a potravné biotopy výstavbou a prevádzkou diaľnice D4, to konkrétne za vyrúbané a inak dotknuté lesné plochy bude vysadený nový les, za zabrané a inak ovplyvnené trávnaté plochy bude vysadená nová trávna plocha s trvalým trávnym porastom, za obmedzenie využívania vodných plôch ako potravného biotopu bude zrevitalizovaná plocha Biskupického ramena aby zlepšila potravinovú ponuku v ďalšom území CHVÚ. Ich umiestnenie je navrhnuté v miestach minimálnych antropogénnych aktivít, čo ešte zvýrazňuje ich vhodnosť spolu s ďalšími dôvodmi, ktoré sú podrobnejšie rozpísané v nasledujúcich kapitolách.

VI.2. Rozsah kompenzačných opatrení a ich lokalizácia vo vzťahu k lokalite negatívne ovplyvnenej plánom alebo projektom

Rozsah kompenzačných opatrení (plocha, veľkosť populácie) a ich lokalizácia vo vzťahu k lokalite negatívne ovplyvnenej plánom alebo projektom

Rozsah a členenie kompenzačných opatrení detailne popisuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 6: Členenie a rozsah kompenzačných opatrení pre zámer D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever

ROZSAH KOMPENZAČNÝCH OPATRENÍ	ROZČLENENIE V RÁMCI DÚR DIAľNICE D4 BRATISLAVA, JAROVCE – IVANKA SEVER
Nové lesné plochy (20 ha)	Objekt 071 Kompenzačné opatrenie 1 , zmena pozemkov na lesný pozemok v k.u. Rusovce
	Objekt 072 Kompenzačné opatrenie 2 , zmena pozemkov na lesný pozemok v k.u. Čunovo
	Objekt 073 Kompenzačné opatrenie 3 , zmena pozemkov na lesný pozemok v k.u. Čunovo
Nové trávne plochy (30 ha)	Objekt 074 Kompenzačné opatrenie 4 , zatrávnenie pozemkov v k.u. Podunajské Biskupice
	Objekt 075 Kompenzačné opatrenie 5 , zatrávnenie pozemkov v k.u. Kalinkovo
Sprietočnenie Biskupického ramena	Objekt 076 Kompenzačné opatrenie 6 , sprietočnenie Biskupického ramena
	Objekt 077 Kompenzačné opatrenie 6 , most na lesnej ceste nad Biskupickým ramenom
Zabezpečenie ochrany existujúcich lesných porastov (20 ha)	Kompenzačné opatrenie 7 , Legislatívna ochrana lesných biotopov

Časť územia negatívne ovplyvneného zámerom výstavby a prevádzky diaľnice D4 je možno lokalizovať v okolí pomyslenej priamky medzi obcou Jarovce a juhovýchodným okrajom priamyselného areálu spoločnosti Slovnaft, a.s. Vo vzťahu k tomuto dotknutému územiu sú kompenzačné opatrenia situované do širokého okolia dotknutého územia, aby priniesli potrebný ekologický efekt bez ďalších nežiadúcich vplyvov a rovnako aby boli dostupné pre jedince, ktorých habitáty budu zámerom zničené či inak ovplyvnené.

Všetky kompenzačné opatrenia sú vo vzdialenosti do cca 5,5 km od zámeru. Sprietočnenie Biskupického ramena je situované na sever od diaľnice D4 ostatné kompenzačné opatrenia na juh až juhovýchod od diaľnice D4.

VI.3. Identifikácia a lokalizácia oblastí, v ktorých sa majú uplatniť kompenzačné opatrenia a identifikácie vlastníckych, užívateľských a nájomných vzťahov na mieste uskutočnenie kompenzačných opatrení

Identifikácia a lokalizácia oblastí, v ktorých sa majú uplatniť kompenzačné opatrenia (vrátane máp) a identifikácie vlastníckych, užívateľských a nájomných vzťahov na mieste uskutočnenie kompenzačných opatrení

Kompenzačné opatrenie 1 - v DÚR Objekt 071

Okres:	Bratislava V
Obec:	Bratislava-m.č. Rusovce
Katastrálne územie:	Rusovce
Parcela číslo registra C-KN :	1313/1
Výmera:	7,4659 ha
Vlastníctvo:	súkromné
Druh pozemku podľa KÚ:	orná pôda
Užíva:	PD Dunaj Bratislava Rusovce

Kompenzačné opatrenie 2 - v DÚR Objekt 072

Okres:	Bratislava V
Obec:	Bratislava-m.č. Čunovo
Katastrálne územie:	Čunovo
Parcela číslo registra C-KN :	1446, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464/1, 1464/2, 1464/3, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507
Výmera:	9,0333 ha
Vlastníctvo:	súkromné, štátne (SPF)
Druh pozemku podľa KÚ:	orná pôda, trvalé trávne porasty, zastavané plochy a nádvoría, ostatné plochy
Užíva:	PD Dunaj Bratislava Rusovce

Kompenzačné opatrenie 3 - v DÚR Objekt 073

Okres:	Bratislava V
Obec:	Bratislava-m.č. Čunovo
Katastrálne územie:	Čunovo
Parcela číslo registra C-KN :	1540, 1541/1
Výmera:	8,9109 ha
Vlastníctvo:	súkromné
Druh pozemku podľa KÚ:	orná pôda, záhrady
Užíva:	PD Dunaj Bratislava Rusovce

Kompenzačné opatrenie 4 - v DÚR Objekt 074

Okres:	Bratislava II
Obec:	Bratislava-m.č Podunajské Biskupice
Katastrálne územie:	Podunajské Biskupice
Parcela číslo registra C-KN :	5888
Výmera:	22,6297 ha
Vlastníctvo:	súkromné, štátne (SPF)
Druh pozemku podľa KÚ:	orná pôda
Užíva:	PD Podunajské Biskupice

Kompenzačné opatrenie 5 -- v DÚR Objekt 075

Okres:	Senec
Obec:	Kalinkovo
Katastrálne územie:	Kalinkovo
Parcela číslo registra C-KN :	1099/3, 1099/6, 1099/9, 1099/10
Výmera:	9,7407 ha
Vlastníctvo:	súkromné, štátne (SPF, Lesy SR, š.p.)

Druh pozemku podľa KÚ: orná pôda
Užíva: PD Podunajské Biskupice

Kompenzačné opatrenie 6 - v DÚR Objekt 076

Okres: Bratislava II
Obec: Bratislava-m.č Podunajské Biskupice, Bratislava-m.č Ružinov
Katastrálne územie: Podunajské Biskupice, Ružinov
Parcela číslo registra C-KN : 3880/69, 3880/90, 3985/10, 3990/13, 3990/20, 3993/7, 3993/11, 3996, 3997, 3998/8, 3998/14, 3998/15, 3998/16, 3998/18, 3998/19, 4069/1, 4072/2, 5331/1, 6248/3, 6250/13, 6250/18, 6250/19, 6250/20, 6250/22, 6250/27, 6250/28, 6251/10, 6251/11, 6251/13, 6251/14, 6267/1, 6267/6, 6269/1, 6269/2, 6269/10, 6269/11, 6269/12, 6269/13, 6292/1, 6292/9, 6292/10, 6292/11, 6292/12
Výmera: 1,4196 ha (trvalý záber) a 12,0113 (záber do 1 roka)
Vlastníctvo: súkromné, štátne (SVP, š.p., Lesy SR, š.p.)
Druh pozemku podľa KÚ: orná pôda, trvalé trávne porasty, lesné pozemky, vodná plocha, zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy
Užíva: Lesy SR, š.p., SVP, š.p

Kompenzačné opatrenie 7

Okres: Senec, Bratislava V
Obec: Kalinkovo, Bratislava-m.č. Čunovo, Dunajská Lužná
Katastrálne územie: Kalinkovo, Čunovo, Nové Košariská
Parcela číslo registra C-KN : 1510, 1432, 1440, 1399, 1489, 1444, 1443, 1442, 1441, 1435, 1436, 1437, 1433, 1431, 1445, 1434, 1397, 1395, 1398, 1400, 1093/3, 1100/3, 1098/3, 1093/2, 1093/7, 1095/1, 2765
Výmera: 23,4461 ha
Vlastníctvo: súkromné, štátne (SPF, Lesy SR, š.p., Bratislava)
Druh pozemku podľa KÚ: lesné pozemky
Užíva: Lesy SR, š.p.

VI.4. Popis miesta plánovaného uskutočnenia kompenzačných opatrení. Výskyt biotopov a druhov a ich stav ochrany, využitie územia pred umiestnením kompenzačných opatrení atď.

Popis miesta plánovaného uskutočnenia kompenzačných opatrení. Výskyt biotopov a druhov a ich stav ochrany (§ 5 ods. 2 zákona), využitie územia pred umiestnením kompenzačných opatrení atď.

Kompenzačné opatrenie 1 - v DÚR Objekt 071

Plocha určená pre realizáciu tohto kompenzačného opatrenia 1 - výsadba nového lesa, je v súčasnosti intenzívne obhospodarovanou poľnohospodárskou plochou využívanou prevažne na pestovanie obilia. V okolí plochy sa nachádzajú pozostatky lužných lesov (zo západnej

a južnej strany) rôzneho veku a druhového zloženia, či inak povedané ekologickej kvality. Zo severu je ďalšia intenzívne poľnohospodársky využívaná plocha, východná strana je ohraničená cyklotrasou a provostranným priesakovým kanálom vodného diela Gabčíkovo.

Plocha patrí do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Územie vymedzené pre kompenzačné opatrenie 1 je aj súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

Kompenzačné opatrenie 2 - v DÚR Objekt 072

Plocha vybraná pre realizáciu kompenzačného opatrenia 2 - výsadba nového lesa, je v súčasnosti intenzívne obhospodarovanou poľnohospodárskou plochou využívanou prevažne na pestovanie obilia podobne ako plocha pre kompenzačné opatrenie 1. V okolí plochy sa zo všetkých strán nachádzajú pozostatky lužných lesov, prevažne staršieho veku (niekoľko desiatok rokov staré).

Plocha patrí do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Územie vymedzené pre kompenzačné opatrenie 2 je aj súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

Kompenzačné opatrenie 3 - v DÚR Objekt 073

Plocha pre realizáciu kompenzačného opatrenia 3 - výsadba nového lesa je v súčasnosti intenzívne obhospodarovanou poľnohospodárskou plochou využívanou prevažne na pestovanie obilia tak ako ostatné plochy určené na zalesnenie. V okolí plochy sa zo všetkých strán nachádzajú pozostatky lužných lesov, prevažne staršieho veku (niekoľko desiatok rokov staré), z južnej strany je les ohraničujúci plochu pomerne úzky.

5 % plochy patrí do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, zvyšná časť tejto plochy je už mimo CHKO Dunajské Luhy, platí tu I. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Územie vymedzené pre kompenzačné opatrenie 3 je súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

Kompenzačné opatrenie 4 - v DÚR Objekt 074

Realizácia kompenzačného opatrenia 4 - výsadba trávnych porastov, je v súčasnosti obhospodarovanou poľnohospodárskou plochou využívanou striedavo ako trávny porast alebo ako ornú pôdu. Vybraná plocha predstavuje časť z väčšej takto obhospodarovanej plochy, konkrétne sa jedná o jej juhovýchodnú časť. V okolí plochy (z južnej a východnej strany) sa nachádzajú pozostatky lužných lesov, prevažne staršieho veku (niekoľko desiatok rokov staré) a ostatnú časť ohraničuje poľnohospodárska pôda.

Plocha patrí do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Rovnako táto plocha pre kompenzačné opatrenie 4 je aj súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

Kompenzačné opatrenie 5 - v DÚR Objekt 075

Plocha pre kompenzačné opatrenie 5 - výsadba trávnych porastov, je v súčasnosti obhospodarovaná poľnohospodárskou plochou využívanou na intenzívne pestovanie rôznych plodín. V okolí plochy (zo západnej a východnej strany) sa nachádzajú pozostatky lužných lesov, ktoré v jej východnej časti zasahujú aj do časti vymedzenej plochy na zatrávnenie. Zo severnej strany ohraničuje plochu poľnohospodárska pôda, z južnej je to prevažne trávny porast v blízkosti ľavostranného priesakového kanála vodného diela Gabčíkovo.

Plocha patrí do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Rovnako táto plocha pre kompenzačné opatrenie 5 je aj súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou a súčasťou ÚEV Biskupické luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

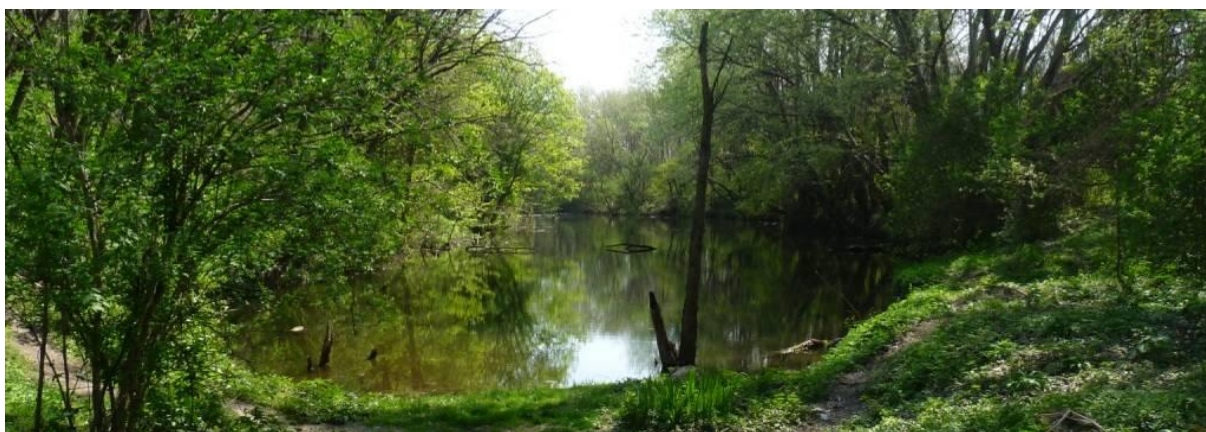

Kompenzačné opatrenie 6 - v DÚR Objekt 076

Samotné Biskupické rameno, resp. jeho pozostatky spolu s plochami určenými pre jeho revitalizáciu a sprietočnenie, sa nachádza v lesných celkoch na ľavom brehu Dunaja. Z hľadiska stavu ochrany toto územie spadá do veľkoplošného chráneného územia CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Ďalej je aj súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou a súčasťou ÚEV Biskupické luhy s náležitou legislatívnou ochranou.

Samotná vodná plocha sa využíva na rybolov, okolité lesné porasty sú v prevažnej miere podriadené lesnému hospodárstvu čomu zodpovedá aj ich ekologická kvalita, až na niekoľko zachovalých úsekov brehových porastov v okolí Biskupického ramena s relatívne pôvodným druhovým zložením a prirodzeným vývojom.

Malú časť územia vymedzeného pre kompenzačné opatrenie 6 tvoria aj trávne porasty, ktoré sú v okolí umelých hrádzi kosené, inde sú ponechané prirodzenej sukcesii.

Kompenzačné opatrenie 7

Všetky lesné plochy vybrané pre zabezpečenie kompenzačného opatrenia 7 – zvýšenie legislatívnej ochrany vybraných lesných porastov spadajú do CHKO Dunajské Luhy, zóna D – II. stupeň ochrany v zmysle ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Ďalej sú súčasťou CHVÚ Dunajské Luhy s náležitou legislatívnou ochranou a súčasťou ÚEV Biskupické luhy s primeranou legislatívnou ochranou.

Plochy sa dlhodobo využívajú na lesohospodársku činnosť ako lužné porasty. Tu je však potrebné zdôrazniť, že v súčasnosti tvoria posledné zvyšky ako tak pôvodných lužných porastov vysokej ekologickej hodnoty bez významného podielu inváznych druhov rastlín, je teda možné povedať že z hľadiska stavu biotopu sú v priaznivom stave.

Na vybraných lesných plochách sa nachádzajú dva typy lesných biotopov a to Ls1.1 – Vrbovo-topoľové nízinné lužné lesy (lesný diel č. 470C), druhým typom je Ls1.2 – Dubovo-breštovo-jaseňové nízinné lužné lesy (lesný diel č. 6, 467 I.PS, 467 III.PS, 469 a 470A).

VI.5. Predpokladané výsledky, ako budú navrhované opatrenia kompenzovať negatívne účinky projektu alebo plánu na integritu lokality a ako umožnia zachovať súdržnosť území sústavy chránených území

Projekt kompenzačných opatrení (kompenzačné opatrenie 1 až 3 – výsadba nových lesných porastov) vytvára dostatočné predpoklady na to, aby v súčasnosti fragmentované lesné územie pri mestskej časti Bratislava - Čunovo poskytlo dostatočne vhodné podmienky pre hniezdenie orliaka morskeho po zalesnení vybraných plôch a scelení fragmentovaných území. Orliak morský v tejto lokalite historicky hniezdil, no jeho hniezdisko antropogénnymi vplyvmi zaniklo, preto po skompaktnení tohto lesného porastu je veľký predpoklad jeho prinávratu do tejto oblasti CHVÚ za účelom hniezdenia.

Revitalizácia a sprietočnenie Biskupického ramena (kompenzačné opatrenie 6) nahradí negatívne vplyvy vyvolané výstavbou a prevádzkou diaľnice D4 na biotopy bociana čierneho v CHVÚ Dunajské luhy zlepšením a rozšírením potravných biotopov v území, čo by malo rovnako vplývať pozitívne na jeho populáciu v dotknutej časti CHVÚ.

Vytvorenie trávnych porastov (kompenzačné opatrenie 4 a 5) nahradí negatívne vplyvy pre haju tmavú rozšírením vhodných potravných biotopov pre tento druh. Čo by malo rovnako pozitívne vplývať na udržanie či rozširovanie populácie tohto druhu v celom CHVÚ.

Kompenzačné opatrenie 7 – zvýšenie legislatívnej ochrany existujúcich lesných porastov má za úlohu plniť funkciu vhodného hniezdného biotopu pre všetky dotknuté druhy do doby, keď novovysadené lesné plochy budú ekologicky schopné plniť funkciu hniezdného biotopu. Teda je možné povedať že cieľom tohto opatrenia je zachovanie vhodných hniezdných biotopov v maximálne možnej miere v dotknutom území.

VI.6. Časový harmonogram realizácie kompenzačných opatrení s uvedením informácie o tom, kedy sa očakáva dosiahnutie očakávaných výsledkov

Časový harmonogram realizácie kompenzačných opatrení (vrátane dlhodobej realizácie) s uvedením informácie o tom, kedy sa očakáva dosiahnutie očakávaných výsledkov

Projekt kompenzačných opatrení ako taký, bude po vydaní územného rozhodnutia na všetky jeho časti a vysporiadaní vlastníckych vzťahov predmetom stavebného konania vrátane

získanie všetkých potrebných súhlasov a povolení. Po vydaní stavebného povolenia je potrebné realizovať kompenzačné opatrenia tak, aby aj po začiatku výstavby diaľnice D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever bola zabezpečená ochrana celkovej koherencie európskej sústavy chránených území.

Očakávané výsledky z realizácie kompenzačných opatrení sa pri výsadbe trávnych porastov, realizácii sprietočnenia Biskupického ramena dostavia prakticky do 1 roka. Efekt zo zvýšenia ochrany na vybraných už existujúcich lesných porastoch sa dostaví prakticky okamžite po ukončení realizácie tohto opatrenia. Pri novovysadených lesných porastoch možno požadované výsledky (plnenie ekologických funkcií) očakávať najskor za 40 rokov od ukončenia výsadby.

Konkrétny harmonogram je súčasťou dokumentu ako samostatná príloha č. 1 Harmonogram realizácie kompenzačných opatrení.

VI.7. Zoznam požadovaných povolení na realizáciu kompenzačných opatrení podľa osobitných predpisov, ak budú potrebné, subjekty zodpovedné za ich získanie a predbežné súhlasy vlastníkov pozemkov na mieste plánovaných kompenzačných opatrení s ich realizáciou

Zoznam požadovaných povolení na realizáciu kompenzačných opatrení podľa osobitných predpisov, ak budú potrebné, subjekty zodpovedné za ich získanie a predbežné súhlasy vlastníkov (správcov, nájomcov) pozemkov na mieste plánovaných kompenzačných opatrení s ich realizáciou

Zoznam požadovaných povolení na realizáciu kompenzačných opatrení

- územné rozhodnutie
- rozhodnutie o zmene využívania územia (trávne plochy, lesné plochy)
- stavebné povolenie

Predbežné súhlasy vlastníkov pozemkov

Podľa platnej legislatívy (Stavebný zákon č. 50/1976 Zb. v platnom znení, § 38a § 108) nie je pre realizáciu kompenzačných opatrení, pre diaľnicu D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever, potrebné žiadať súhlas vlastníkov pozemkov nakoľko je menovaná stavba verejným záujmom.

VI.8. Náklady a spôsob financovanie navrhovaných kompenzačných opatrení

Cena za realizáciu projektu kompenzačných opatrení je v tomto štádiu projektovej prípravy odhadovaná na 9 692 060,- Euro, zahŕňa ich samotnú realizáciu a následnú starostlivosť o ne. Samotná starostlivosť o novovzniknuté plochy a objekty je vyčíslené na necelých 30 000,- Euro na dobu 10 rokov a predstavuje pri lesných porastoch opakované zalesnenie, ochranu proti zveri, vyžínanie a plečí rub, pri trávnych porastoch je to kosenie, obracanie zhrňovanie suchej trávy, pri mostnom objekte a samotnom Biskupickom ramene (objekty 076 a 077) sa bude jednať o natieranie konštrukcii či iné drobné úpravy.

Náklady na realizáciu projektu kompenzačných opatrení a následnú starostlivosť o ne sú zahrnuté do nákladov na realizáciu stavby diaľnice D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever, rovnako ako aj náklady za výkup pozemkov nevyhnutných pre ich realizáciu, či náhradu za obmedzenie vlastníckych práv ostatných dotknutých pozemkov.

VI.9. Subjekty zodpovedné za realizáciu kompenzačných opatrení

Za realizáciu projektu kompenzačných opatrení je zodpovedný investor, ktorého zámer si vyžaduje realizáciu takéhoto projektu. V tomto prípade je to NDS, a.s. ako štátna spoločnosť.

VI.10. Plán monitoringu úspešnosti kompenzačných opatrení vrátane návrhu predpokladaných nápravných opatrení s uvedením subjektov zodpovedných za ich realizáciu

Monitoring úspešnosti (funkčnosti) kompenzačných opatrení bude predmetom činnosti ŠOP SR ako štátnej inštitúcie zodpovednej za ochranu prírody, ktorá bude v prípade potreby rozhodovať aj o nápravných opatreniach (ich obsah a rozsah nie je v súčasnosti možné bližšie špecifikovať, ako ani to či vôbec budú potrebné). Za realizáciu prípadných nápravných opatrení bude zodpovedný investor stavby diaľnice D4 Jarovce – Ivanka sever, teda NDS, a.s..

Rozsah samotného monitoringu úspešnosti kompenzačných opatrení je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

- Monitoring pôsobenia zámeru počas prevádzky diaľnice na populácie vtákov, ktoré sú predmetmi ochrany v CHVÚ Dunajské luhy. Jedná sa o monitoring hustoty výskytu jednotlivých vtáčích druhov do vzdialenosti min. 500 m na obe strany diaľnice. Monitoring by mal začať rok pred výstavbou a pokračovať každoročne až minimálne do 5 roku prevádzky.
- Monitoring stavu kompenzačných opatrení a ich vývoj v čase. Monitoring by mal zachytiť vývoj biotopov a ich postupné preberanie funkcií na ktoré boli realizované. Tento monitoring je potrebné začať realizovať ihneď po realizácii kompenzačných opatrení. Odhadovaná dĺžka trvania je 3 roky pre trávne porasty, 5 rokov pre monitoring funkčnosti prietočného Biskupického ramena, 10 rokov pre novozaložené lesné plochy a 20 rokov pre už existujúce lesné porasty.
- Monitoring využívania plôch kompenzačných opatrení jednotlivými vtáčimi druhmi, t. j. sledovanie ich výskytu (populačnej hustoty) a to, za akým účelom využívajú tieto plochy jednotlivé vtáčie druhy, ktoré sú predmetmi ochrany. Frekvencia tohto druhu monitoringu je potrebná každoročne po dobu 5 rokov od ich realizácie, následne každých 5 rokov po dobu ďalších 20 rokov.

Je nutné poznamenať, že monitoring úspešnosti kompenzačných opatrení je v prípade potreby možné modifikovať za účelom zabezpečenie objektívnych a vierohodných výsledkov.

IV.11. Podrobný realizačný projekt kompenzačných opatrení.

Je súčasťou tohto dokumentu ako samostatná príloha č. 2 Podrobný realizačný projekt kompenzačných opatrení.

Vypracovali:

Mgr. Marek Sekerčák

- Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č.543/2004 Z.z.
- Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č.24/2006 Z.z.,

Ing. Adéla Lepková

Mgr. Adriana Klimeková

Zodpovedný riešiteľ:

Mgr. Tomáš ŠIKULA

- Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č.543/2004 Z.z.
- Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č.24/2006 Z.z.,
- Znalec v zozname znalcov podľa zákona č.382/2004 Z.z., odbor: Ochrana životného prostredia, odvetvia: Odhad škôd v životnom prostredí, Ochrana prírody a krajiny